7 VIII 1935

Poštnina plačana v gotovini | Leto LXIII | V Ljubljani, v torek 27. avgusta 1935 | Štev. 195 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2990

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nemški dolgovi

Ni še minilo par dni od tega, ko se je evropski tisk zanimal za vprašanje nemških kratkoročnih dolgov. Zaradi finansiranja takozvane delovne bitke se je nabralo toliko kratkoročnih državnih dolgov, da je njih višina v resnici povzročala nemškim državnikom in gospodarstvenikom sive lase. Po najbolj avtentičnih cenitvah so znašali nemški državni kratkoročni dolgovi skoro 10 miljard mark, česar tudi uradni podatki niso zanikali. K temu velikemu bremenu kratkoročnih dolgov pa je treba prišteti še predobremenitve državnih financ z izposojili na račun državnih dohodkov bodočnosti.

Ko so se začeli izvajati nemški načrti za preskrbo dela, je bila državna blagajna prazna, saj so dohodki padli na minimum, pa so še nadalje izkazovali tendenco k padanju. Tedaj se je Nemčija zatekla k finansiranju javnih del z kratkoročnimi in srednjeročnimi menicami za preskrbo dela, kot so jih imenovali. Te menice, katerih roki so se gibali med poldrugim letom in štirimi leti, so služile za plačilo podjetnikov za izvršena javna dela. Ker pa seveda podjetniki niso mogli čakati celo omenjeno dobo, so te menice eskontirali pri bankah, te pa nadalje eskontirali pri Reichsbanki, ki je tako praktično vršila in finansirala bitko dela v Nemčiji, za katero navajajo narodnosocialistični viri, da je imela velik uspeh, saj da je zmanjšala število nezaposlenih za nad polovico poleg drugih ugodnih posledic za gospodarstvo sploh. Nemška gospodarska politika je pri finansiranju javnih del računala s tem, da se bodo radi izvedbe tako veliko javnih del državni dohodki radi davkov izredno zvišali. To je v resnici tudi nastopilo v zadnjem času, vendar ne v tolikem obsegu, da bi država lahko v polnem obsegu krila ob pravem času dospetja vse zapadle menice s sredstvi iz tekočega proračuna, odnosno tekočih državnih dohodkov. Kajti povečanje je bilo premajhno za kritje vseh velikih potreb, zlasti še, ker so se v največji meri povečali izdatki za oboroževanje. Višina teh izdatkov ni znana, vendar si moremo misliti, da je velikanska z ozirom na veliko nemško armado in nje tehnično opremo. Posebno velike svote pa požira nabava velike letalske armade, v drugi vrsti pa vojne mornarice, kjer gredo stroški za zgraditev ene same vojne ladje večjega in modernega tipa v stotine milijonov dinarjev...

Kopičenje kratkoročnih obveznosti države je postalo v resnici nevarna zadeva, ki je začela beliti glave nemškim finančnim politikom. Kajti pomisliti je treba, da se nahaja med njimi zelo pametna glava dr. Schachta, ki politično le ni tako ozko zvezan z režimom, da ne bi vodil gospodarske politike v nekoliko drugačnem duhu kot pa si to zamišljajo nekateri narodno-socialistični strankini gospodarski strokovnjaki in teoretiki. Sredstva, ki jih dr. Schacht porablja, se zde marsikomu nova, dokazujejo pa, da dr. Schacht boljše pozna praktično nemško narodno gospodarstvo in njegove težave kot pa urednik narodno gospodarskega dela monakovskega »Völkischer Beobachter«. Res je dr. Schacht nepreračunljiv, toda priznati moramo, da vodi nemško gospodarsko politiko, čeprav je samo interimistični »vodja« nemškega gospodarstva, še dokaj dobro.

Njegova zasluga je, da je Nemčija ohranila intakten kapitalni trg, na katerem bo lahko konsolidirala svoje kratkoročne obveznosti in jih izpremenila v dolgoročne, tako da se preteče breme porazdeli na več let. Glavni predpogoj vsega skupaj pa je to, da funkcionirajo denarni zavodi normalno. Tega se v nekaterih državah le premalo zavedajo, dočim napori drugod pričajo, kaj je vodilnim gospodarskim politikom do urejenega denarnega aparata in kreditnega sistema. Po veliki krizi nemških bank leta 1931 in 1932 se je kmalu pokazalo izboljšanje, ki je imelo za posledico dvig vlog in so radi tega lahko nemške hranilnice in banke odplačale veliki del svojih izposojil pri Reichsbanki, obenem pa so zopet začele v večjem obsegu dajati kredite. Seveda je bilo pričakovati, da jih bo državna finančna politika upregla v svoj gospodarski voz. Zato so morale hranilnice že letos prevzeti večji znesek dolgoročnega državnega posojila, skupno 500 milijonov mark, katerega pa plačujejo v obrokih in še ni prišel ves donos v državno blagajno. Sledile so javne zavarovalnice, ki so prevzele ravnotako za 100 milijonov mark državnih papirjev. Seveda s tem pa potrebe države še niso bile izčrpane, čeprav je med tem časom država najela na podlagi kratkoročnih in srednjeročnih blagajniških bonov znatne svote na denarnem in kapitalnem trgu.

Da pa so zaenkrat stopili izdatki za preskrbo dela nekoliko v ozadje, kar se vidi tudi iz dejstva, da državna podjetnost na tem polju ponehava, je pa iskati v dejstvu, da je vsa delavnost Nemčije usmerjena na oboroževanje. Zaradi tega je sedaj Nemčija, kakor je bilo pričakovati, začela najemati dolgoročna posojila. Novo posojilo znaša 1 milijardo mark, je 4.5% in teče 10 let. Polovico tega zneska, torej 500 milijonov mark prevzamejo zopet nemške hranilnice, ki tudi v tekočem letu beležijo znaten dotok vlog, druga polovica, torej zopet 500 milijonov mark pa bo na razpolago za vpis publiki in oficielni krogi se nadejajo, da bo z ozirom na uspeh, ki je bil dosežen pri javnem razpisu na primer kratkoročnih blagajniških bonov poštne uprave, tudi javni vpis prinesel pričakovane svote. Emisijski tečaj znaša za hranilnice 98.25, za zasebnike pa 98.75% in lahko ves vpisani znesek podpisniki plačajo v 4 obrokih, katerih zadnji bi bil 20. decembra 1935.

Tečaj je za državo razmeroma ugoden in tudi obrestna mera ni previsoka. Obrestna mera približno odgovarja sedanjemu obrestovanju državnih papirjev podobnega tipa, katerih tečaji so razmeroma visoki. Tu se zopet vidi, kaj je omogočila stalna nega kapitalnega trga po nemški finančni upravi, posebno pa po Reichsbanki. Reichsbanka je dosegla s svojo politiko nakupovanja državnih papirjev stalnost tečajev za državne papirje, kar prihaja zelo prav v sedanjih časih, ko si država lahko razmeroma z majhnimi sredstvi nabavlja dolgoročne kapitale na domačem trgu.

Seveda pa tudi s sedanjim posojilom 1 milijarde mark ni izčrpana vsa potreba države po dolgoročnih posojilih. Samo za konsolidacijo dolgov, ki izvirajo iz preskrbe dela, bodo potrebne še milijardne svote. Še večje pa bodo potrebne za oboroževanje in je vprašanje, če bo Nemčija to zmogla, kajti preveč tudi ne bo mogla apelirati na kapitalni trg, da ga popolnoma ne izčrpa. Zato bodo morali vsi Nemci brez razlike doprinesti velike žrtve, da bodo lahko državi dali za oboroževanje potrebne vsote na razpolago. Za dalj časa se da velikopotezna oboroževalna politika plačati le z zmanjšanjem življenjskega standarda prebivalstva, kar smo videli že na tolikih primerih. Zato tudi v Nemčiji ni upati na temeljito izboljšanje gospodarskega položaja za široke mase delavstva in kmeta, dokler bodo izdatki za oboroževanje tirjali tolike svote od ust nemških državljanov.

15 letnica obstoja Male zveze

Priprave za blejsko konferenco

Danes pridejo romunski časnikarji - V sredo zvečer prihod ministrov

Konferenca Male zveze na Bledu je pred durmi. Dva meseca je je bilo treba odlagati, sedaj pa je postala nujna in lahko rečemo, da vsa Evropa zre na Bled, kjer bodo sprejeti sklepi, ki bodo imeli odločujoč vpliv na razvoj meddržavne politike v Podonavju in v južno-zapadni Evropi. Z ozirom na vojno nevarnost v Abesiniji, ki odvaja pozornost nekaterih držav od Evrope, je potrebno, da postane položaj v Podonavju popolnoma jasen. Velesile se ne morejo podajati v Afriko s hudournikom v zaledju. Na Bledu bo izrečena končnoveljavna beseda o avstrijski neodvisnosti, o habsburškem vprašanju, o revizionizmu in o podonavskem paktu. Italija in Francija se trudita, da bi stališče Male zveze podprli. Iz tega sledi tudi, da bo postal Bled izhodišče za nove politične in gospodarske odnošaje med državami Male zveze in Italijo.

Od vseh strani Evrope prihajajo te dni časnikarji. Morda jih Bled še nikoli toliko ni videl, kot jih bo te dni, ko bodo naše pošte preobložene z delom, da odpravijo toliko poročil listom o sklepih konference, ki zanima ves svet.

Poleg konference zunanjih ministrov, ali bolje rečeno, pred njo, se bodo zbrali še časnikarji naše trozveze, ki bodo slavili desetletnico svojega plodonosnega obstoja.

Prihod romunskih časnikarjev

Prvi med njimi, ki pridejo v Slovenijo in ki se ustavijo tudi v Ljubljani, kjer bodo gosti bana dravske banovine, so romunski časnikarji, ki jih pride kar 16 pod vodstvom ravnatelja tiskovnega urada pri romunski vladi dr. Jona Dragu. Med njimi se nahajajo preizkušeni publicisti, senatorji in poslanci, ki so ob enem ravnatelji največjih romunskih listov. Naj navedemo nekaj imen. Od »Vitorulu« pride ravnatelj senator Sandulescu, od »Universulu« bivši minister in ravnatelj Popescu-Nekšešti, od »Adeverulu« ravnatelj Braništeanu, od »Dimineacea« ravnatelj Livij Nasta, od »Indreptarea« ravnatelj Gongopol, od »Vremea« ravnatelj Strajtman, od »Neamula Romanese »ravnatelj Djordjescu, od »Kurentulu« ravnatelj Dianu, nadalje ravnatelj »Radorja« g. Hurtig, zaslužni propagandist idej Male zveze g. Adolf Klarnet in še večje število urednikov »Universulu«, »Luptea«, in »Epoha«.

Romunski gospodje pridejo v Ljubljano deloma z jutranjim ekspresom ob 7.55, deloma pa z belgrajskim brzovlakom ob 9.37. Romunski gostje bodo slovesno sprejeti in bi bilo lepo, če bi jih tudi ljubljansko občinstvo prišlo pozdravljat. V Ljubljani ostanejo do 3 popoldne, ko se odpeljejo na Bled.

Jutri pridejo na Bled v ravno tako močnem številu češkoslovaški časnikarji. O njihovem prihodu bomo še posebej pisali. Na Bledu se nahajajo že dopisniki velikih svetovnih listov in poročevalnih agencij kot »Reuter«, »Havas«, »Stefani«, »Korrespondenzbureau«, »United Press«, »Deutsches Nachrichten Bureau« in drugi. Zunanji ministri držav Male zveze bodo pa prišli ali jutri zvečer ali v četrtek zjutraj, ko se bo vršil prvi sestanek sveta Male zveze v hotelu »Toplice« na Bledu.

Državniki prihajajo

Bled, 26. avgusta.

Sedaj se Bled pripravlja za sestanek zastopnikov treh prijateljskih držav Male zveze. Na Bledu je že vse polno teh diplomatskih zastopnikov in še vedno prihajajo tako rekoč kar trumoma. Diplomatski avtomobili švigajo ves dan po ulicah in se vsak čas ustavljajo ter je že videti, da so posvetovanja že začela, tako da dobi človek vtis, da je v Ženevi. Danes sta se sestala poljski poslanik Dembicki in romunski poslanik Guranescu s francoskim poslanikom g. Dampierom. Za časa kosila so govorili o predstoječih političnih vprašanjih. Na podoben način se sestajajo tudi diplomati iz Jugoslavije.

Prav tako je letos na Bledu tudi središče demokratskega tabora z dr. Kramarjem, Popovičem in Grgo Andjelinovičem na čelu, ki kaj pridno razmotrivajo o novih političnih smernicah.

Danes je prispel na Bled iz Ženeve naš stalni delegat pri Zvezi narodov g. Fotič, ki je bil pred kratkim imenovan za našega poslanika v Washingtonu, in bo ostal za časa sestanka Male zveze na Bledu. Prav tako je prispel semkaj naš novi poslanik v Parizu g. Purič, ki je delegiran od naše vlade, da prisostvuje razgovorom Male zveze. Kakor je vaš dopisnik imel priliko izvedeti, je romunski zunanji minister g. Titulescu, ki je sedaj v Badgasteinu, telefonično najavil svoj prihod za 28. t. m. Prispel je semkaj tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, kakor tudi češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Girsa s soprogo, ki se je naselil v Belvederu. Včeraj se je pripeljal na Bled tudi novi angleški poslanik na našem dvoru ekscelenca Wilson. Na Bledu se nahaja tudi že stalni delegat pri Zvezi narodov g. Subotič. Danes dopoldne se je pripeljal iz Belgrada predsednik narodne skupščine dr. Ćirić. Kot gost novega našega poslanika v Londonu g. Grujiča se nahaja angleška parlamentarka Waerde, kakor tudi drugi odlični gostje iz Anglije.

Slovesnosti na Bledu

Za časa zasedanja Male zveze bodo prirejeni na čast diplomatom, kakor tudi novinarjem svečani večeri. Tako bo 29. t. m. priredil centralni presbiro Jugoslavije na čast novinarjem in predstavnikom tiska Male zveze svečano večerjo v hotelu Toplice. Nadalje bo priredil predsednik ministrskega sveta dr. Milan Stojadinović 30. t. m. slavnostno večerjo v hotelu Toplice, na katero bodo povabljeni tudi člani vladarskih družin. Naslednji dan pa bo priredil banket diplomatom tudi ban dravske banovine dr. Dinko Puc v kazini Park-hotela. 29. avgusta bo blejska občina priredila slavnostno razsvetljavo na blejskem jezeru, da bi s tem še bolj povzdignila vso svečanost na našem divnem Bledu.

Važna seja vlade

JRZ potrjena
Kmetski dolgovi
Dobave premoga

Belgrad, 26. avgusta. m. Danes popoldne od 5 do pol 8 je bila seja ministrskega sveta, kateri so prisostvovali vsi člani kraljevske vlade, razen ministra brez portfelja dr. Šefkije Behmena, ki se mudi v Bosni.

Po seji ministrskega sveta je minister za gozdove in rudnike Juri Jankovič prečital navzočim časnikarjem naslednji komunike o današnji seji ministrskega sveta:

Kmetski dolgovi

»Na seji ministrskega sveta, ki je bila danes od 15—19.30, so bila rešena številna vprašanja, ki so jih resorni ministri predložili ministrskemu svetu. **Med drugim je ministrski svet sprejel predlog gospodarsko-finančnega odbora ministrov, ki se nanaša na rešitev vprašanja kmetskih dolgov.** Ta predlog se glasi:

1. da se to vprašanje reši potom uredbe, toda definitivno brez novih moratorijev in odlaganja, ter
2. da se najde rešitev za individualno zaščito prezadolženih kmetov na temelju konkretnega položaja posameznih dolžnikov.

Osvajajoč ta načelni sklep je ministrski svet naročil ministrom za kmetijstvo, pravosodje ter trgovino in industrijo, da do 1. oktobra letošnjega leta pripravijo tako uredbo.

Da bi se omogočilo dolžnikom, da z boljšo vnovčitvijo letošnje žetve pridejo do potrebnih plačilnih sredstev za plačevanje že popreje znižanih obresti 4%, odnosno 1% za dolgovane vsote, je ministrski svet sklenil tudi to, da se rok plačila teh obresti odloži od 1. septembra na 1. oktober letos.

Na predlog ministra za zgradbe je ministrski svet odobril, da se v režiji nadaljujejo dela za gradnjo turistične ceste skozi primorsko banovino v znesku 22 milj. Din.

JRZ potrjena

Minister za notranje zadeve g. dr. Anton Korošec je predložil ministrskemu svetu poročilo, da so Aca Štanojević, bivši predsednik narodne skupščine in tovariši predložili prijavo za osnovanje politične stranke z imenom JRZ. Ker so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih zahteva zakon o društvih, shodih in posvetih, za poslovanje politične stranke, je minister za notranje zadeve predlagal, da se ta stranka odobri. Ministrski svet je predlog notranjega ministra soglasno sprejel.«

Dobave premoga - podaljšane

Na današnji seji ministrskega sveta se je pretresalo tudi vprašanje dobave premoga za potrebe državnih železnic od strani slovenskih rudnikov. V tem vprašanju je ministrski svet sklenil, da se izvršitev zadnjega sklena ministrskega sveta, s katerim je bila znižana dobava premoga slovenskim rudnikom, odloži za mesec dni.

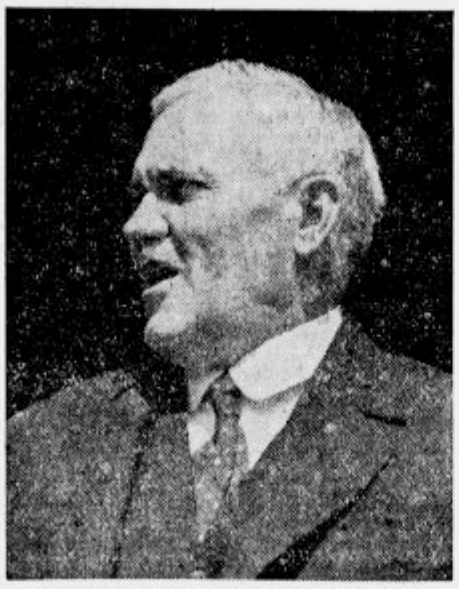

Novi pravosodni minister dr. Miškulin

Narodna banka daje kreditne olajšave denarnim zavodom

Belgrad, 26. avg. AA. Danes dopoldne se je vršila glavna seja upravnega odbora Narodne banke. Seji so prisostvovali skoraj vsi člani. Pred prehodom na dnevni red je izvršilni odbor smatral za svojo dolžnost, da se tudi pri tej priliki spomni 22. julija t. l. umrlega bivšega guvernerja banke, enega izmed najodličnejših gospodarstvenikov Ignjata Bajlonija.

V zvezi z razpravo o kreditiranju denarnih zavodov s strani Narodne banke in po zaslišanju poročila guvernerja banke z njegovega uradnega potovanja v Zagrebu in Ljubljani, je upravni odbor izrekel svoje soglasje, **da se dajo olajšave denarnim zavodom, ki jih je guverner obrazložil na konferencah z zastopniki denarnih zavodov v Zagrebu, Ljubljani in Belgradu.** Te olajšave so:

1. Da se denarnim zavodom, ki so pod zaščito, morejo določiti za novo poslovanje posebne meje za eskont, ki jim bodo omogočile liberalnejše plasiranje sredstev od novih vlog v svrho oživljenja narodnega gospodarstva,
2. da se denarnim zavodom morejo odobriti lombardna posojila na tekoče račune. Za druge komitente banke ostane tudi nadalje odobritev lombardnih posojil po založnicah,
3. da se denarnim zavodom more zamenjavati srebrni denar za bankovce v večjih okroglih zneskih, čeprav ni zakonske obveznosti za to zamenjavo za Narodno banko, da se odstranijo tehniške težave pri obtoku srebrnega denarja in vsako morebitno razlikovanje med bankovci in srebrnim denarjem, in
4. da banka lahko namestu aviza po kliriških vplačilih v obliki pisma izda klirinška nakazila, za katere bi od kralj. vlade dosegla posebno uredbo, ki bi se z njo točno opredelil pravni značaj tega nakazila v svrho olajšanja nabave obratnega kapitala našim izvoznikom, ki zaradi novih težkoč dalj časa ostajajo brez svoje obratne glavnice.

Celje in njegova obrtna razstava

Op. ur. Od uglednega prijatelja našega lista, moža širokega svetovnega obzorja in ugleda, smo prejeli članek o obrtni razstavi v Celju, ki ga z vsem veseljem priobčujemo. Naj nam služi kot priča in dokaz, kako sodijo o raznih naših prireditvah, katere mi sami včasih omalovažujemo, osebe širokega formata.

Če bi bilo m[illegible] nami več solidarnosti, več skupnega ponosa, [illegible] interesov za kulturne manifestacije naše domovine, na katero smo za vedno zvezani (s tem bi bila rešena tudi vsa takozvana politična vprašanja), potem bi prišlo n. pr. na obrtno razstavo, ki je bila v Celju od 4. do 18. avgusta na stotine Jugoslovanov iz vseh delov naše lepe domovine, da bi videli nekaj, kar je zelo težko videti na tako omejenem prostoru kjerkoli drugje v Evropi.

Kraj te edinstvene razstave je bilo mesto Celje — Claudia Celeia, eno od prastarih mest rimskega imperija, cesarska ustanova, kjer na vsakem koraku srečamo spomenike imperatorske okupacije, mesto, ki je bilo sedež mogočne, skoro vladarske hiše, katere ostanki med Marijino cerkvijo in divnim, z zelenjem obraščenim hribom spominjajo na Foscolove verze, da s časom vse mine in da čas vse zabriše.

Mesto, ki so ga podjarmili Slovani, je postalo veliko žarišče, velik oborožen tabor v obrambi slovanstva proti prodirajočemu germanstvu in je ostalo tako ter silen in nepremagljiv strah in trepet vseh imperijalizmov, ki še danes preže po naši zemlji. Mesto, ki tako ljubko počiva med zelenimi brdi in valovito ravnino, ki se razteza do Alp, te objema, poljublja in vabi, da se v zelenem drevoredu navžiješ miru, ki prihaja iz pohlevne, včasih pa razburkane Savinje; lahko bi se imenovala Leta, reka pozabljenja in pomirjenja vseh strasti, ki uničujejo duše te naše izmučene zemlje. Po odhodu in propadu mogočnih rodov, ki so zapustili sledove po vseh celjskih cerkvah je vzklila velika poezija. Ali prišla je druga poezija slovenskega demosa z neprekinjenim vzpenjanjem v višine, kjer more s pomočjo kulturne tradicije, ki je prosta in očiščena vseh osvojevalnih teženj, blaženo vezati preteklost s sedanjostjo in vplivati na bujni razvoj slovenskega genija, da se razgleda v svoji premišljeni in stalni, skoraj bi rekli angleški prozi ter melodični, filozofski liriški ali vabljivi pesmi.

Celje je, izvzemši naša monumentalna zgodovinska mesta ob morju, najbolj zanimivo in najbolj sugestivno mesto v Jugoslaviji.

V takem Celju žive današnji obrtniki kot pravi nasledniki fevdalnih stanovskih organizacij s polnim dostojanstvom, smislom za lepoto, red, organizacijo. Več stoletni razvoj celjske obrti, nam je v posebnem »Vodiču« po razstavi podal g. J. Orožen, talentirani zgodovinar mesta Celja; njegovo delo bi moralo iziti tudi v srbohrvaščini, kar bi se moralo storiti tudi z nekaterimi drugim produkti slovenske književnosti, namesto da jih ignoriramo in se zatekamo k drugim literaturam. (Najboljši dokaz za to je, da je Matica Hrvatska izdala v prevodu Osbornovo Geschichte der Kunst, kljub temu, da imamo sijajna Cankarjeva dela o umetnosti).

Celjski obrtniki so torej napravili odločen korak ter v nekaj tednih pokazali razstavo svojih izdelkov. Namestili so jo v prostranih sobanah velikega šolskega poslopja, ki je živa priča graditeljskih sposobnosti pretekle dobe. V treh nadstropjih je bila nameščena razstava, ki nima primere v naši državi, a bi mogla biti tudi v čast mestu s 300.000 prebivalci, a kaj šele mestecu z 10.000 dušami! Celje ima približno isto število prebivalcev kakor Dubrovnik! Ali pondérantur non numerantur! Kvaliteta je prevladala kvantiteto. V malenkostih se je pokazala veličina. V zgodovini opažamo, da so bili pogosto mali ljudje zelo veliki in prav tako mala mesta.

Kakor nekak omirski katalog ladij in junakov, prav tako se slavne celjske obrti razporede v tri velike skupine, v tri armade. Evo jih, da bodo naši bralci videli te obrti v njihovem cvetočem razvoju; po večini so zelo stare in nas naravnost silijo k temu, da bi obvarovali pozabljenja fragmente naših obrtnih korporacij od Celja in Zagreba do Dubrovnika; zgodovina te obrti bi bila zelo hvaležno delo; zanjo imamo zbranega že precej gradiva, saj so naše korporacije, naši cehi, naše bratovščine med najvažnejšimi in najstarejšimi v južni Evropi.

Na celjski obrtni razstavi so bile zastopane glavne panoge obrti: ključavničarstvo, pečarstvo, industrija kopeli, barve, laki, instalacije, žlična industrija, kovaštvo, tiskarstvo, livarstvo, industrija železa, steklarstvo, kožarstvo, lesna obrt, mizarstvo, brušenje stekla, umetno cvetličarstvo, preprogarstvo, sedlarstvo, knjigovještvo, fotografija, izdelovanje harmonik, predelovanje konjske žime, šivalni stroji, izdelovanje klavirjev, športne potrebščine, krojaštvo, pletenine, čevljarstvo, krznarstvo, tekstilna industrija, preparaterstvo, manufaktura, tesarstvo, opekarstvo, poljedelski stroji, grafično predstavljanje higijene, celjska in okoliška zdravilišča v plastiki, slednjič poučna razstava socialnega zavarovanja, hranilnic, nato razstava Kluba koroških Slovencev (za katere toliko dela naš znanec, zgodovinar prof. Lilek), razstava obrtnih šol iz Celja, Laškega, Žalca, stroji za škropljenje hmelja, tega velikega, lahko rečemo internacionalnega celjskega produkta. To aproksimativno naštevanje razstavljenih vrst je samo del lepote in zanimivosti, ki smo jo videli na celjski razstavi. Iz tega naštevanja se vidi raznovrstnost in spretnost celjskih obrtnikov; pa je še drug moment, ki dela to razstavo veliko pomembnejšo in to je izredno fini okus, ki ga je bilo opaziti na vsej razstavi. Celjska razstava naj bi služila kot pravi model, kako je mogoče napraviti iz dolge vrste v bistvu samih suhoparnih predmetov res pravo izložbo, a ne navaden sejem. Od obrtniških magnatov, kakor je Rakusch pa do skromnih čevljarskih delavnic so vsi tekmovali, da čim elegantneje, prirodneje in čim bolj okusno predočijo produkte svoje aktivnosti. Povdariti moramo, da je na tako skopo odmerjenem prostoru ustvarilo Celje zares pravo čudo. Zahvala za vse to gre v prvi vrsti odličnemu odboru, ki je znal vliti v bistvo nepoetičnim predmetom ton odličnosti in neko posebno poezijo. Ali odbor ne bi bil zmožen razstavljalcev priučiti okusa in odličnosti, če ne bi bila celjskim obrtnikom prirojena in zato velja pohvala vsakemu posameznemu obrtniku. Ustvarilo so neko celjsko posebnost.

Ne moremo se še nadalje muditi pri posameznih panogah, ne pri krasnem pohištvu, o čigar stilu se je mogoče skladati ali ne, ki pa dokazuje izredne sposobnosti ustvarjanja, ne pri izdanjih Družbe sv. Mohorja, te slavne družbe, katera bi, kakor naša Svetojeronimska zaslužila, da bi bila popularna v celi Jugoslaviji, ne pri tolikih drugih originalnih proizvodih, na katere smo naleteli, ker v njih čitamo, kako narod kljub svojim slabostim in raznim pomanjkljivostim hoče ter zna delati, da napreduje.

Slovenska harfa, ki bi mogla v našem narodnem orkestru igrati odločilen ton, ima tri strune: Ljubljano, Celje, Maribor. Vse tri tvorijo eno samo harmonično celoto, prežeto z melanholično, globoko in ponosito poezijo. Celjska struna je v tem primeru spregovorila najjačje in njen zvok se v znamenju trdega dela razlega od jugoslovanskih Alp do jugoslovanskega morja. Zahvaljujoč se temu dragocenemu staremu mestu, se hočem za hip odpočiti od sterilnih borb.

Ave Claudia Celeia!
Aegri corde Te salutant! L. V.

Domači odmevi

Med demokrati

Belgrad, 26. avg. m. Kakor smo že poročali o odstopivših ministrih Preki, Stefanoviču in pa Auerju, da ne bodo vstopili v Jugoslovansko radikalno zajednico, ne bo imelo to na klub vladne večine nobenega vpliva. Že tedaj smo omenjali, da bo tem ministrom sledilo samo malo število poslancev iz vladne večine. To se še jasno opazuje iz razkola, ki je nastal med poslanci-disidenti bivše demokratske stranke. Med temi poslanci obstojajo tri skupine. Prvo skupino vodi bivši minister Ignjat Stefanović, ki se skuša na vsak način povrniti v bivšo demokratsko stranko. V kolikor mu bo to uspelo, je vprašanje, ker je malo verjetno, da bi Ljuba Davidović sprejel nazaj ljudi, ki so bili v najtežjih dneh usmerjeni proti njemu in vsipali nanj ogenj in žveplo. Drugo skupino vodi dr. Kosta Kumanudi, kateremu je sedaj po že neštevilnih prelevitvah postala simpatična akcija senatorja Angjelinoviča, ki ustvarja s svojimi prijatelji tako zvano Jugoslovansko nacionalno fronto, ki pa je samo maska za nov fašizem. Tretjo skupino vodi Stošović, ki je za vstop v JRZ.

Prelom z dr. Dr. Jovanovičem

Belgrad, 26. avg. m. Vsa tukajšnja politična javnost je danes mnogo razpravljala o včerajšnjem političnem shodu, ki sta ga imela v Kragujevcu predsednik bivše demokratske stranke Ljuba Davidović in bivše zemljoradniške stranke Joca Jovanović. Vsa ta politična javnost si je edina v tem, da ta shod ni razbistril in pojasnil odnosov, ki vladajo v teh strankah združene opozicije ter tudi ni podal konkretnejših sklepov glede bodočega dela te stranke. To, o čemer se je govorilo na kragujevškem shodu, so že znane stvari, ki jih je dnevno časopisje že dostikrat zabeležilo. Kragujevški shod je pa jasno pokazal, da vodstvi bivše demokratske in zemljoradniške stranke obsojata akcijo, ki jo vodi levičarsko usmerjeni Dragoljub Jovanović, o čemer smo že poročali. To sta na čisto demonstrativen način navzočim zborovalcem pokazala Ljuba Davidović in Joca Jovanović, ki sta zapustila govorniško tribuno, čim je začel govoriti Dragoljub Jovanović, ki ga pripravljalni odbor za prireditev tega shoda, sestavljen iz pristašev obeh bivših omenjenih strank ni uvrstil med govornike. To se komentira na ta način, da obe bivši srbijanski stranki, ki sta sestavni del združene opozicije, hočeta še nadalje zavzemati lojalno stališče napram obstoječemu režimu ter nočeta ovirati dela kraljevske vlade za konsolidacijo razmer. Radi tega sta bila oba omenjena govornika v svojih govorih zelo zmerna ter nista podžigala političnih strasti. To je tudi glavni vzrok, da nista želela, da bi na tem shodu govoril Dragoljub Jovanović, ki je s svojim levičarskim nastopom delal težave bivšima srbskima strankama. Radi včerajšnjega samovoljnega nastopa Dragoljuba Jovanovića se je moglo iz vrst demokratske stranke izvedeti, da je ta stranka razčistila račune z njim. Proti Dragoljubu Jovanoviču so ogorčeni tudi bosanski zemljoradniki, predvsem Čeda Kokanović in drugi. Ta skupina bivše zemljoradniške stranke stoji na stališču, da je treba Dragoljuba Jovanovića izločiti iz vrst te stranke. Druga skupina pa je mnenja, da bo tako postopanje proti Dragoljubu Jovanoviču samo poslabšalo odnošaje med frakcijama v bivši demokratski stranki.

Hodjero spremlja smola

Belgrad, 26. avg. m. V nedeljo popoldne je imela v Rači kragujevski zborovanje Jugoslovanska narodna stranka. Kot glavni govornik je nastopil v modri srajci sam predsednik te stranke dr. Svetislav Hodjera. Za njim je dobil besedo eden od 200 navzočih zborovalcev, ki je začel čitati pripravljeni govor. Ko se je videlo iz tega njegovega govora, da je naperjen proti sklicatelju shoda in proti vodstvu stranke, mu je predsednik odvzel besedo, kar je imelo za posledico, da so navzoči kmetje začeli demonstrirati proti fašizmu. Shod je bil s tem prekinjen in zaključen.

Dunajska vremenska napoved: V južnih Alpah bo vreme še negotovo, zelo oblačno.

Mussolini o Abesiniji:

„Nazaj ne morem več“

„Italija bo potrebovala 50 let za kolonizacijo Abesinije“

London, 26. avgusta. AA. Kakor smo že kratko poročali, priobčuje današnji »Daily Mail« intervju z Mussolinijem. V tem intervjuju je Mussolini posebno obširno govoril o sankcijah. Predsednik italijanske vlade je dejal med drugim, da razlikuje moralne, gospodarske in vojaške sankcije.

Na moralno sankcijo, kakršna bi n. pr. bila resolucija, ki bi obsodila italijanski nastop, bi italijanska vlada po besedah gosp. Mussolinija odgovorila s takojšnjim izstopom iz Zveze narodov. Blokadi italijanskih čet ali zaprtju Sueškega prekopa, se bo Italija uprla z vso svojo kopno, pomorsko in letalsko oboroženo silo. Zaprtje Sueškega prekopa bi po sodbi gosp. Mussolinija nasprotovalo določbam versajske mirovne pogodbe.

Posebni dopisnik »Daily Maila« Ward Price je pripomnil, da je za sklep o sankcijah potrebno soglasje. Zato je vprašal Mussolinija, **ali je Italija že proučila vsa odprta vprašanja s Francijo in ali je Francija z jadranskim dogovorom dala proste roke Italiji v vzhodni Afriki.**

Na to je Mussolini odgovoril: **Res je, da smo z dogovorom od 7. januarja 1935 spravili s sveta vsa nesoglasja med nami in Francijo.**

V nadaljnem razgovoru je Mussolini poudaril, da bo Italija na sestanku sveta Društva narodov 4. septembra **obrazložila svoje zahteve z obsežno dokumentacijo. Mussolini je dodal, da bo med drugim poslal v Ženevo več knjig. Med njimi bo tudi knjiga, ki jo je napisala žena sira Simona, ki riše barbarske običaje Abesincev in tamkajšnje suženjstvo. Ko bo svet Zveze narodov proučil to gradivo, ga bomo vprašali, ali namerava postaviti Italijo na isti nivo z Abesinijo. Evropske države bi morale napraviti po zgledu USA in pustiti Italijo pri miru, da nemoteno izvrši svoje poslanstvo. Italija ne bo delala razdora v Evropi, pravico ima pa upati, da bodo tudi drugi v tem pogledu pokazali prav toliko čuta za odgovornost do evropskega miru. Italija je zmerom šla z britanskim imperijem, in sicer ne samo v svetovni vojni, temveč tudi pri drugih priložnostih, pa tudi tedaj, kadar je ves ostali svet nastopil zoper Veliko Britanijo.**

V nadaljnem poteku razgovorov je Mussolini dejal, da bo koloniziranje in prosvetitev Abesinije **dalo Italiji dela vsaj za 50 let. Če bodo Italijo pustili, da se neovirano posveti velikanski nalogi, bo zmerom dober tovariš in ne nasprotnik britanskega imperija. Italijo in Veliko Britanijo bo v tem primeru vezalo skupno spoštovanje interesov obeh držav. Ves svet bo imel gospodarske koristi od tega, ker bo Italija omogočila smotreno izrabo prirodnih bogastev Abesinije, je nato poudaril Mussolini. Mogoče je prišel čas, da postavimo na dnevni red vse vprašanje prekomorskih kolonij z vsemi problemi, ki so s tem v zvezi. Načetje takšnega vprašanja bi bilo velike koristi za vse prosvetljene države, zlasti pa za tiste, ki so po krivici ostale praznih rok, ko se je delilo prirodno bogastvo sveta. Če se Abesinija odpre italijanski kolonizaciji, bodo kolonijske želje Italije s tem dokončno izpolnjene.**

Na koncu razgovora je Mussolini dejal:

Nazaj ne moremo več. Tistih 200.000 pušk, ki so zdaj v vzhodni Afriki, bi se vnele same od sebe.

Mussolini je izrazil željo, da naj to njegovo izjavo v »Daily Mailu« smatrajo za uradno.

Knin hoče šolstvo

Šibenik, 26. avg. b. Včeraj je bilo v Kninu veliko zborovanje, ki ga je sklical predsednik kninske občine, narodni poslanec Krsta Padovan. Zborovanja se je udeležilo 1000 kmetov in je bilo otvorjeno ob 11 pred cerkvijo. Govorniki so podali zgodovino stare kninske šolstvo in zgodovino borbe za glagolico. Na koncu je narodni poslanec Padovan govoril o važnosti kninske šolstvo s cerkvenega in nacionalnega stališča. Prečital je tudi resolucijo, ki jo je navzoča množica kmetov soglasno odobrila. V tej resoluciji se zahteva, naj se ustanovi knineska šolstvo s sedežem v Kninu in ne v Biogradu na morju. Imenuje naj se poseben šolstvo.

Prejeli smo

Niški shod JRDK, ki se je vršil 23. aprila 1932, ni bil sklican ob sodelovanju generalnega tajnika JNS dr. Kramerja. Podpisani ob času priprav za ta shod in ob času shoda samega sploh nisem mogel sodelovati, ker sem bil na bolezenskem dopustu ter sem se nahajal v sanatoriju. Z računi stranke sploh nisem imel nobenega posla, vendar pa vem, da ni res, da bi za posebne vlake povodom niškega shoda ostalo pri železniški upravi nepokritih sedem milijonov dinarjev. Res je marveč, da je iz računov za posebne vlake povodom vseh shodov, ki jih je prirejala JRDK in pozneje JNS ostala neporavnana sporna diferenca okroglo 68.000 Din, katero tirja ministrstvo za promet od predsednika odnosno blagajnika JNS. Ni torej res, da vlaki za niški shod še danes niso plačani in da so železnice težko oškodovane, kakor dokazujete v članku pod zgoraj citiranim naslovom, temveč je res, da državne železnice pri omenjenih posebnih vlakih niso imele nobene izgube in najmanj morejo biti ti posebni vlaki krivi, da je dohodek državnih železnic v zadnjih šestih letih padel za celo milijardo dinarjev.

Z odličnim spoštovanjem

senator dr. Albert Kramer,
minister v p.

Nove znamke

Belgrad, 26. avgusta. m. Prometno ministrstvo je z odlokom z dne 21. avgusta 1935 odredilo, da se na dan 6. septembra 1935, ko bo proslava rojstva Nj. Vel. kralja Petra II., spravijo v promet nove emisijske poštne franko znamke s sliko kralja Petra II. Nove znamke bodo izdane v vrednosti po 25 par, 50 par, 75 par, 1 Din, 1.50 Din, 1.75 Din, 3 Din, 3.50 Din, 4 Din, 10 Din, 15 Din, 20 in 30 Din. Od teh znamk bodo prišle dne 6. septembra v promet samo znamke od 50 par do 3.50 Din, dočim bodo prišle v promet ostale postopoma. Dosedanje znamke ostanejo v veljavi do potrošnje.

Naše letalstvo

Belgrad, 26. avgusta. m. Naše vojno letalstvo kaže leto za letom večji napredek. To se vidi iz tekmovanj in meetingov, na katerih sodeluje veliko število častnikov in podčastnikov. Ni čudno, da se omenja naše letalstvo na enem izmed prvih mest med evropskimi državami. Poveljstvo pripravlja za letošnje državno prvenstvo obširen program. To tekmovanje bo od 1. do 6. septembra. Za soboto je določen prihod vseh tekmovalcev na letališče. Nato bo žrebanje posameznih številk v prisotnosti članov glavnega in izvršnega odbora. Potem bo pregled letal. Glavno tekmovanje pa bo 6. septembra — na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. — ko se bodo vršile vratolomne akrobacije.

Šah v Varšavi

Jugoslavija, ki ima ravno sedaj najhujše nasprotnike, je igrala v enajstem kolu z Madjarsko 1:2 (1). Pirc se še vedno ni opomogel in je izgubil z najmočnejšim madjarskim igralcem Lilienthalom, dočim sta Vidmar in Kostič remizirala. Ostale igre so končale: Argentinija : Estonska 2½:1½, Litva : Palestina 1½:1½ (1), Finska : Romunija 4:0 (po zmagi Romunije nad Avstrijo je ta rezultat zelo nepričakovan), Avstrija : Anglija 2½:1½, Češkoslovaška Danska 3:0 (1), Poljska : USA 1½:1½ (1), Latvija : Italija 2:0 (2), Francija : Irska 4:0. Dvanajsto kolo je dalo naslednje rezultate: Argentinija : Francija 2:1 (1), Latvija : Irska 3:1, Švica : Italija 1:1 (2), Poljska Madjarska 1½:½ (2), Amerika : Danska 1½:½ (2), Anglija : Finska 3:1, Avstrija : Češkoslovaška 2:1 (1), Romunija : Litva 1:0 (3), Estonska : Palestina 2½:1½ in Jugoslavija : Švedska 2:1 (1). V zadnjem matchu bo zmagala najbrže Jugoslavija, tako da bo to prvi poraz Švedov. Jugoslavija se trenutno nahaja na sedmem mestu, ima pa zglede, da se dvigne, ker igra sedaj s slabšimi nasprotniki. V 13. kolu igra z Italijo.

Tudi avstrijske občine ne marajo Otona

Celovec, 26. avgusta. TG. Občinski odbor v Milstadtu je na predlog maršala Przyborskega, ki je okrajni führer Heimwehra, z vsemi proti enemu glasu izvolil Otona Habsburškega za častnega občana. S tem je število avstrijskih občin, ki so po višjem nalogu začele oddajati častno občanstvo Otonu Habsburškemu, naraslo na 782, in sicer jih odpade na Štajersko 397, Tirolsko 132, Burgenland 107, Nižjo Avstrijo 100, Višjo Avstrijo 25, Koroško 18, Salzburško 3. Ker ima vsa Avstrija nekaj nad 3000 občin, sledi iz tega, da je samo kakšnih 25 odstotkov vseh občin navzlic velikanskega pritiska od zgoraj in kljub obsežni propagandi Otonu Habsburškemu podelilo častno občinstvo. Plebiscit za Habsburžane bi torej tudi v Avstriji izpadel porazno, če bi kdaj do njega prišlo.

Politične vojaške vaje

Pariz, 26. avg. b. Tukajšnja politična javnost z velikim zanimanjem spremlja italijanske vojne manevre na Brennerju, ki nimajo le vojnega pomena, ampak tudi velik političen značaj. Značilno je tudi, da v teh manevrih sodeluje francoska vojna misija pod poveljstvom poveljnika marsejskega vojnega zbora, torej formacije, ki bo prva sodelovala z italijansko vojsko v slučaju vojne. Velike vojne vaje se imajo smatrati kot logična posledica vojaškega sporazuma, ki je bil pred kratkim sklenjen med generalnim štabom italijanske in francoske vojske o priliki zadnjega obiska generala Gamelina v Rimu in njegovih razgovorov z maršalom Badoglijem. Čeprav je Italija vrgla v Afriko zelo mnogo vojaških sil, pa v Evropi ni prav nič znižala svojega vojaštva, temveč je svojo moč celo okrepila.

Osebne vesti

Belgrad, 26. avgusta. m. S kraljevim ukazom z dne 7. avgusta 1935 je postavljen Bernot Josip, svetnik 4. II. poslaništva v Budimpešti n. r. za svetnika 4. II. v zunanjem ministrstvu. Napredovali so: pri belgrajskem finančnem ravnateljstvu za računskega inspektorja 6. skupine Sporn Ivan; pri dravskem finančnem ravnateljstvu za računskega inspektorja 6. skupine Gnidovec Anton in Pehani Leopold; pri drinskem finančnem ravnateljstvu Ptačnik Adolf za računskega inspektorja 6. pol. skup. Nadalje so napredovali: v 5. pol. skup. za svetnika Košiček Teodor, poverjenik 6. skup.; v 6. skup. za višje kontrolorje Perhavec Alojz in Kosovel Maks.

Belgrajske vesti

Belgrad, 26. avgusta. m. Z nocojšnjim ekspresnim vlakom potuje na Bled predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, ki bo prisostvoval sejam zunanjih ministrov Male zveze.

Belgrad, 26. avgusta. m. Igralci BSK so šele danes zjutraj odpotovali iz Sarajeva, kjer so igrali zadnjo tekmo za državno prvenstvo. Sinoči in danes ves dan vlada med sportniki veliko zanimanje. Uprava BSK se je odločila, da priredi svojim ljubljencem svečan sprejem.

Belgrad, 26. avgusta. AA. Včeraj je prispel v Belgrad Ivan R. Palandačić, rodom iz Boke Kotorske, ki živi že 48 let v Čikagu in deluje tam kot gospodarstvenik in publicist. Gosp. Palandačić je že 15 let predsednik društva tujejezičnega tiska v Severni Ameriki.

✝

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo pretežalostno vest, da je umrla tik pred poroko gospodična

Betka Krainer

hčerka veleposestnika in trgovca

in sicer včeraj, v nedeljo, ob 8 zjutraj na tržaški kliniki po kratki bolezni in operaciji.

Pogreb predrage pokojnice, ki je izdihnila v rani mladosti 20 let, bo jutri, v torek, ob 9 dopoldne iz hiše žalosti v Postojni.

Ohranimo ji blag spomin!

Postojna, dne 26. avgusta 1935.

Žalujoča rodbina KRAINERJEVA

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani:
Karel Čeč.
Izdajatelj: Ivan Rakovec.
Urednik: Viktor Cenčič.

Naši Slomškovci so zborovali

Včeraj dopoldne se je vršilo v Akademskem domu v Ljubljani lepo zborovanje »Slomškove družbe«, združeno z njenim občnim zborom. Res je, da katoliško misleče učiteljstvo ni tvorilo nikoli večine med slovenskimi ljudskošolskimi vzgojitelji, toda njim v čast bodi povedano, da so bila kljub vsem krutim preganjanjem, ki jih je pretrpelo slovensko katoliško učiteljstvo zadnjih pet let, zborovanja »Slomškove družbe« vedno prav častno obiskana, to pot je bila pa dvorana Akademskega doma očitno premajhna, kajti bilo jih je do 300, stari, preizkušeni borci, v trpljenju ujekleneli možje in življenja ter idealov polni mladeniči.

Po stari tradiciji se je pričelo zborovanje s sv. mašo v frančiškanski cerkvi, pri kateri je veličastno prepeval ad hoc sestavljeni učiteljski pevski zbor evharistične pesmi in jo zaključil z mogočno »Povsod Boga«. Točno ob 10. je otvoril potem predsednik Štrukelj zborovanje. Toplo je pozdravil vse navzoče, zlasti pa lepo število navzočih Slomškarjev iz donavske, zetske, moravske in drugih banovin, kamor jih je bila pahnila slepa politična strast bivših režimov. Izjavil je, da je storila SD vse, da se vsaj tem že popravijo storjene krivice, kajti povračila za dušno trpljenje in gmotno škodo jim itak ne bo mogel povrniti nihče. Žal ni krivda družbe, če se morajo sedaj vnovič vračati na svoja, stotine kilometrov od domovine oddaljena službena mesta. Za otvoritvenim govorom predsednika Štruklja je pozdravil zborovalce predsednik društva »Krščanska šola«, g. svetnik dr. Dermastja, ki je prav tako energično zahteval popravo krutih krivic nad krščansko mislečimi učitelji in učiteljicami ter je slavil junake, ki so v zadnjih letih pogumno vztrajali, saj pa noben stan ne more zaznamovati sorazmerno toliko žrtev kot ravno učiteljski. Obema govornoma je sledilo burno odobravanje vseh navzočih, nakar se je gosp. Erjavec, ki je bil poslan najdlje izmed vseh, zahvalil v imenu vseh preganjancev obema predgovornikoma in SD za moralno ooro, ki so jo bili deležni v težkih letih in je izrazil ob zopetnem odhodu daleč od doma in od družin upanje, da vsaj SD ne bo nanje pozabila.

Referata sta bila določena za to zborovanje dva, a ker se je predavanje g. univ. prof. dr. Gosarja zavleklo, je ostalo le pri tem, dočim se je Pečjakovo odložilo za prihodnje zborovanje. Dr. Gosar je obravnaval temo »Osnove sodobne socijalne vzgoje«. Poudarjal je, da danes ne zadostujejo več za sožitje nekdanja primitivna pravila, po katerih se ne sme krasti, goljufati, ubijati itd., ampak je treba mnogo več. Potrebujemo ljudi, ki z družbo žive. Nekoč se je vršilo in urejevalo vse družabno življenje v ozkem okviru družine in zadruge, danes je razširjeno v široki okvir javnosti, življenje se je nekako kolektiviziralo, zato postaja socijalna vzgoja tudi vsak dan važnejša. Mi vsi še živimo prepojeni z liberalnim individualizmom, v javnosti vlada tujčevska morala in ne zavedamo se dovolj svojih dolžnosti napram bližnjemu, zato je tudi nemogoče vzgajati bodoči rod na današnji mentaliteti. Zlasti izobraženec je dolžnik napram družbi, le žal, da se tega navadno ne zaveda dovolj. Prav posebno je pa važno vprašanje socijalne vzgoje še na gospodarskem polju, kjer je kapitalistični duh izrinil zadnjo sled socijalnega čustvovanja. Vzgojitelji morajo vzgajati mladino za organično pojmovanje današnje družbe in življenja ter za izvrševanje socijalnih dolžnosti, ki so zvezane z lastnino in potrošnjo. Enako nam nudi smernice za socijalno vzgojo tudi pravilno občestveno pojmovanje političnih organizmov z državo na čelu, a vsa ta vzgoja mora temeljiti v veri v Boga. Poslušalci so pazljivo sledili temeljitim govornikovim izvajanjem in ga končno nagradili z iskrenim odobravanjem.

Po dr. Gosarjevem predavanju se je vršil občni zbor Slomškove družbe. Tajnica Lebarjeva je prebrala tajniško poročilo, g. Wagner blagajniško in g. Lužar uredniško. Vsa poročila so bila sprejeta z odobravanjem, enako kakor tudi predlog nadzorstva za absolutorij. Pri volitvah je bil soglasno in z velikim navdušenjem izvoljen dosedanji odbor z g. upraviteljem ter bivšim nadzornikom Iv. Štrukljem na čelu. Opoldne je bilo lepo zborovanje končano in vsi udeleženci so se razhajali v neprimerno lepšem razpoloženju nego v zadnjih petih temnih letih. Prepričani smo, da imajo naši Slomškovci ob strani tudi vse naše slovensko katoliško ljudstvo, ki je imelo v teh petih letih še prav posebno mnogo prilike spoznati, kdo res živi, čuti in trpi z njim in zanj.

1200 fantov na evh. taboru pri Sv. Trojici v Slov. goricah

Številni fantovski tabori po slovenski domovini pričajo o navdušenju, ki vlada med moško mladino. Kakor mogočen plaz, ki se je vtrgal nekje v strmini, dere ideja verske poglobitve in evharistične misli ter poštenega fantovstva med fanti. Še je dovolj idealizma, vere in volje do dela v mladih vrstah, pa tudi borbenosti. Nikdo ni mogel zlomiti tega v preteklosti, še manj bo to možno v bodočnosti. Mi vstajamo! Veličasten fantovski tabor v središču Slovenskih goric pri Sv. Trojici je izzvenel v tem smislu. Daleč nad 1200 fantov se je zbralo iz cele šentlenarške dekanije ter se je uvrstilo v mogočen sprevod. Na čelu sprevoda konjeniki, sami zastavni kmečki fantje na iskrih konjih, za njimi godba, nato prapori in zastave, potem pa štiristopov dolga vrsta. Med sviranjem in petjem evharističnih pesmi se je sprevod pomikal po trgu, ki je bil ves v zastavah.

Pridigo je imel odposlanec Prevzvišenega stolni kanonik dr. Žagar, ki je v uvodnih besedah sporočil pozdrave in želje Nadpastirja, ter je nato v krasnih besedah razvil misli o sveti Evharistiji, kot središču urejenega verskega življenja. Nato je daroval g. kanonik dr. Žagar ob asistenci kaplanov od Marije Snežne in Sv. Lenarta najsvetejšo daritev, med katero je nad vse dovršeno prepeval moški zbor 80 pevcev.

Po maši je otvoril dekan in vodja mladeniškega gibanja v Slov. goricah, Franc Sal. Gomilšek fantovsko zborovanje, katerega je vodil dalje predsednik dek. vodstva FKA Miha Žižek. Prvi je govoril akademik Ciril Žebot. V programatičnih izvajanjih je orisal delo v KA ter pozval mladino na delo za duhovni in prosvetni napredek. — Mirko Geratič, podpredsednik škof. vodstva pa je govoril o potrebi poglobljenega evharističnega življenja. Versko življenje, osobito evharistično misel zanesimo v prosveto, pa bomo imeli ne samo izobražene, ampak tudi značajne ljudi. — Sledili so pozdravi zastopnikov posameznih župnij. V svojih govorih so nanizali ti kmečki fantje toliko lepih misli za versko in prosvetno obnovo, da ni dvoma, da bo ta tabor obrodil zaželjene sadove. Zborovanje je pozdravil tudi star prijatelj Slovenskih goric g. Franjo Žebot, ki je žel za svoje besede navdušeno odobravanje. S himno »Povsod Boga« se je zborovanje zaključilo. Popoldne je govoril v cerkvi fantom dekan Franc Sal. Gomilšek, nakar so odšli fantje zopet na svoje domove. Nesli so domov zavest, da so fantovske vrste Slovenskih goric močne in strnjene. Ogenj verskega navdušenja bo še močneje zagorel v srcih fantov. S klicem Povsod Boga! gre slovenjegoriška mladina na novo delo!

Uspeh našega rojaka v Salzburgu

Redek umetniški uspeh je dosegel g. Ferdo Delak, literarni referent ljubljanske radijske postaje. G. Ferdo se je nahajal dalj časa v Salzburgu, kjer je študiral pri odličnih umetnikih, kakor pri g. Reinhardu in drugih režij. umetnost. Dne 24. t. m. je dosegel na akademiji »Mozarteum« režisersko diplomo. Diploma naglaša, da je režiser Ferdo Delak napravil vse potrebne izpite in v praktični režiji pokazal izredne uspehe. Diplomsko delo in trije ekspozeji so dokazali Delakovo bogato znanje in njegove izredne zmožnosti na področju radijske igre, filma in moderne drame. K temu uspehu g. Ferdu Delaku prav iskreno čestitamo, zlasti, ker je on dosedaj edini Slovenec in Jugoslovan, ki je dosegel tako častno diplomo na mednarodno priznanem salzburškem »Mozarteumu«.

† P. Elekt Hamler

Umrl je naš oče, umrl je naš Elekt, tako so vzklikali Svetotrojičani drugi drugemu, ko se je zadnjo soboto oglasil mrtvaški zvon, da zapoje zlatomašniku in seniorju provincije Sv. Križa svojo pesem pokoja. Da, legel je naš p. Elekt Hamler k večnemu počitku, da se spočije od dolgega truda, zapustivši nam svetli zgled svete delavnosti. Odšel je o. Hamler k očetom v svoji 76. fizični in 56 redovni starosti, zasluge njegovega velikega dela pa so šle z njim — — —

P. Hamler se je rodil v župniji Sv. Peter v Gor. Radgoni dne 25. febr. 1860. Kot devetnajstletni mladenič Jožef, je stopil dne 25. avg. 1879 v Salzburgu v frančiškanski red in prejel z redovno obleko ime Elekt. Dovršivši v Švacu gimnazijo, je bil takoj po prvem letniku bogoslovja v slavnem Tridentu dne 29. junija 1884 posvečen v mašnika. V jeseni 1887 je že kaplanoval pri Mariji Materi milosti v Mariboru in l. 1889 vršil hkrati službo vojnega kurata. L. 1893 je prišel kot kaplan, katehet in voditelj III. reda k Sv. Trojici, kjer je za enkrat ostal nepretrgoma 10 let. L. 1901 je bil tudi gvardijan in župnik. V jeseni 1903 ga najdemo v polnem delu v Nazarjih, L. 1907 se je vrnil k Sv. Trojici- a l. 1911 je deloval kot kaplan, katehet, kaznilniški, pozneje tudi kot vojni kurat v Mariboru. L. 1920 je bil začasno zaposlen v taborišču Strnišče pri Ptuju. Iz tega begunskega tabora je šel l. 1921 tretjič k Sv. Trojici. Pri Sv. Trojici je prebil blizu 28 let. Lansko leto, dne 29. junija, je še nad vse slovesno obhajal svojo zlato mašo ter bil ob tej priliki imenovan za svetnika lavantinske škofije. Zadnji čas je opravljal v samostanu službo vikarja.

V 51 letih svojega mašništva je o. Elekt kljub slabemu zdravju neprestano delal za zveličanje neumrjočih duš. Povsod, kjerkoli je deloval, je zapustil kako spominčico svoje gorečnosti. Vsem je hotel postati vse. V nizu dolgoletnega blagoslovijenega delovanja naj se na tem mestu dotaknemo nekaterih njegovih dejanj.

Bil je izvrsten katehet. Ni samo edinstveno poljudno podajal verske resnice v šoli in cerkvi, ampak je tudi vzgajal šolsko mladino za resno življenje. Pripravljaj jo je, če bi bilo treba, celo na mučeniško smrt za sveto vero. Njegova navajanja za razumevanje svetega pisma so ostala vsem njegovim bivšim učencem nepozabljiva — P. Elekt je bil velik prijatelj odrasle mladine. Prvi je ustanovil v Slovenskih goricah fantovsko družbo sv. Jožefa pri Sv. Trojici in prvi dekliško Marijino družbo v Savinjski dolini v Nazarjih. Vsem je oskrbel društvene zastave. — O. Hamler je bil moder organizator III. reda. V »knjigi življenja« je zapisano, koliko je storil za probujanje verskega življenja med slovenskim ljudstvom. Njegovi sicer preprosti govori, a polni evangeljskega balzama, so segali v globočino srca poslušalcev. — Ranjki je bil neutrudljiv spovednik do zadnjega časa. Kako je zelo je bila oblegana spovednica, kako v pozno noč je sedel za omreženim okencom in kako rano zjutraj je začel celiti dušne rane, temu so najbolj glasne priče svetotrojiški romarski shodi. — Naš blagopokojni je bil tudi ljubeznivi obiskovalec bolnikov. Za vsakega je imel kako prijazno besedo, tolažbo, ali celo kak nasvet v telesno rešitev. To samaritansko delo je opravljal vseskozi z neko čudovito pripravljenostjo. — Kako zelo pa je imel razvit čut za socijalno bedo, nam poroča begunska kronika v Strnišču pri Ptuju. Okoli leto dni je po očetovsko skrbel za 1500 ljudi. Imel je 6 razredov šole in bolnišnico. Za trpina je imel vedno jasno oko, gorko srce in odprte roke.

No, sedaj je zamrlo njegovo oko, otrpnilo njegovo srce in ovenele so njegove roke. P. Elekt je mrtev, umrl je za svet. Upamo pa, da ga Gospod, pravični sodnik, bogato nagradil z nebeškim plačilom. In dočim tvoje truplo, dobri oče, v miru počiva med sobrati in svetotrojiškimi farami ter ondi čaka prihodnjega vstajenja, spominjati se te hočemo vsekdar pri božjem oltarju. Ave, pie pater Eleciel

P. H.

Jože Nemanič - 60 letnik

Danes, 27. avgusta, dopolni svoje 60. leto Jože Nemanič, gostoljubni gospodar pri Martinkovih na Želebeju pri Metliki.

Prav je, da se ga pri tej priliki spomnimo. Ni imel lahke življenjske poti do 60. leta. Toda njegovo mehko srce je bilo v solnčnih kakor v senčnih dnevih do vseh in vsakogar dobro in toplo, tako da mu je postal vsakdo trajen prijatelj, kdor se je enkrat v življenju srečal in spoznal z njim.

Politik Jože po svojem blagem značaju nikdar ni bil. Le belokranjsko ljudstvo, ki pozna in visoko ceni nesebičnega moža in svojega prijatelja, ga je tako rekoč prisililo, da mu je bil za daljšo dobo poslanec v Belgradu, potem pri oblastnem odboru v Ljubljani in župan občine Božjakovo. Na pristojnih mestih vedo, koliko se je Jože trudil, da bi vsaj nekoliko olajšal bedo svoje ljube Belokrajine.

Vsi njegovi številni prijatelji mu ob 60-letnem jubileju enodušno želimo: Še na mnoga leta, mirna in srečna leta!

Dober vozač naj misli vedno na troje:
prisotnost duha,
spretnost in . . .
Ki-Ki
bonbon

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. [illegible] n nar. zdr. S. br. 13.485 od 25. V. 1935.

Jubilejna proslava v Cerknici

V nedeljo je cerkniška fara in moramo reči, tudi vsa cerkniška dekanija, ki obsega skoraj pol logaškega okraja, na sijajen način proslavila 40letnico obstoja svojega Prosvetnega društva. Pod sliko Janeza Ev. Kreka, velikega prosvetitelja Slovencev, okrašeno s cvetjem in zelenjem, so se zbrale velike množice, tako dekleta v narodnih nošah, prišli so fantje na okrašenih konjih ter okoli 2000 prebivalstva. Iz bližnjih župnij so se pripeljali ljudje na okrašenih vozovih. Razvil se je po cerkniškem trgu veličasten sprevod, ki je trajal pol ure. Po službi božji, ki je bila ob 10. darovana v župni cerkvi za vse mrtve in žive člane prosvetnega društva, je bil na trgu svečan shod, na katerem so govorili pisatelj g. Mirko Javornik, g. Šušteršič z Rakeka, dr. Ivo Česnik iz Ljubljane in dr. Marko Natlačen. Popoldne je bila služba božja s peumi litanijami, nato pa prisrčna domača zabava na vrtu g. Martinčiča. Izčrpno poročilo o tem lepem notranjskem slavju je priobčil »Pond. Slovenec«.

Delavski tabor na Sv. Jošta

Gora Sv. Jošt nad Kranjem je bila v nedeljo zopet deležna veličastnega slavja krščanskega delavstva. Na tem delavskem taboru se je zbralo okoli 4000 delavcev iz vse Gorenjske in iz drugih krajev. Cerkveno opravilo je opravil kaplan g. Demšar iz Škofje Loke, delavstvo pa je prepevalo evharistične pesmi. Po službi božji se je vršil delavski tabor, na katerem so govorili strokovni tajnik Joško Rozman iz Ljubljane, Peter Lombardo, Pestotnik iz Kranja, Pukšič z Jesenic, Smolej z Javornika, Sever iz Škofje Loke, Pfeffer v imenu delavske mladine, Ruda Jurčec v imenu »Besede« in kaplan Demšar. Delavstvo je navdušeno manifestiralo za ideje krščanskega socializma. Po taboru so bile pete litanije v cerkvi. Obširno poročilo glej v včerajšnjem »Ponedeljskem Slovencu«.

Tudi starih grobov so se lotili

V bližini gradu Turna na Artu (pri Krškem) stoji v gozdu mavzolej grofov Auerspergov, kjer počiva 5 članov nekdanje mogočne rodovine. Mavzolej, nekdaj obdan od vitkih smrek in vrtnic, je sedaj opuščen in raste okrog le divja akacija in drugo ščavje.

Pričakovati bi bilo, da v tej mogočni grobnici uživajo pokojniki nekaljen mir, a temu ni tako. Že pred približno 25 leti je bil izvršen v grobnico vlom. Brezvestni skrunitelji grobov so odnesli takrat vse dragocenosti, kar jih je bilo in od tedaj se v mavzoleju ni nahajala druga dragocenost kot svetilke, kipi in v kolikor je mavzolej arhitektonska dragocenost sam zase.

V noči od 23. na 24. t. m. so zopet vlomili skozi vrata v mavzolej brezvestni skrunilci grobov, privzdignili 400 kg težko ploščo — kar znači, da je bilo več lopovov na delu. Ploščo so podprli z marmorno glavo pesnika grofa Anastazija Grüna in tako zlezli v grobnico samo. Predno so se zlikovci spravili na delo, so pozamašili vse zračne line mavzoleja z otavo, da se ne bi videla iz grobnice luč. — Nato so se spravili na delo, odprli pokrov Anastazija Grüna in ga položili na tla, — pokrov rakve grofice Ane je bil samo odmaknjen, — rakev grofa Gvidona Auersperga je bila pa obrnjena narobe.

Vlomilci so odnesli eno svetilko in mogoče še kakšno malenkost — saj drugih dragocenosti, katerih so se nadejali, niso mogli najti, ker jih v grobnici ni bilo. Značilno je, da so čevlji grofa Anastazija Grüna še celi, istotako rjava obleka in svilene nogavice.

Na licu mesta so vlomilci pustili škatljico vžigalic in nekaj otave.

Fantovski tabor pri Sv. Trojici nad Moravčami

Poročali smo že, da pripravljajo fantje ljubljanskega, kamniškega in moravškega okrožja mogočen fantovski tabor, ki bo dne 8. septembra 1935 ob 10 dopoldne pri Sv. Trojici nad Moravčami.

Fantje vseh treh okrožij se živahno pripravljajo na ta tabor. Udeležba bo nedvomno zelo velika in bo pokazala, da so slovenski fantje in možje v katoliškem taboru ter da se dobro zavedajo nalog in potreb novega časa in da hočejo pri rešitvi teh nalog sami aktivno sodelovati.

Tabor pri Sv. Trojici bo letošnja največja fantovska manifestacija. Spored je sledeči: Ob 10 bo sv. maša s primernim cerkvenim govorom, nato bo pred cerkvijo tabor z govori dr. Mihe Kreka, Smersu Rudolfa, Lobede Jožeta in zastopnikov posameznih žara.

Ljubljanske vesti:

Podaljšani zbiralni kanal

Ljubljana, 26. avg.

Hkrati z betoniranjem korita Ljubljanice podaljšuje gradbeno podjetje Dukič tudi zbiralni kanal, ki gre za opornim zidom v strugi. Lani je isto podjetje dokončalo ozir. zvezalo šišenski zbiralni kanal, ki gre od Alešovčeve ceste po Cernetovi, Železnikarjevi in Medvedovi cesti, nato pod gorenjskim kolodvorom naprej po Smoletovi, Vilharjevi, Šmartinski, Jegličevi in Lipičevi ulici ter se nasproti stare cukrarne izliva v Ljubljanico. Izliv tega zbiralnega kanala so zvezali sedaj z zbiralnim kanalom ob levem bregu Ljubljanice; ta se je namreč končal in izlival doslej pod šentpeterskim mostom, torej približno 220 m pred izlivom šišenskega zbiralnega kanala v Ljubljanico.

Ker bo po končanem betoniranju korita Ljubljanične struge zgrajena v bližini stare cukrarne zatvornica, bi se sedanji zbiralni kanal ob strugi izlival v Ljubljanico še pred zatvornico in tako zamazal razmeroma čisto vodo, ki bo pritekala iz barja. Da bo ostala voda v strugi saj v sredini mesta kolikor toliko čista, je bilo treba podaljšati kanal vsaj tako daleč, da se bo izlival v Ljubljanico šele za zatvornico.

Približno dva meseca je delalo okrog 40 delavcev 220 m dolgi podaljšek kanala od šentpeterskega mostu do Lipičeve ulice. Kanal gre v ravni črti od mesta pod Vrazovim trgom in mimo šentpeterske vojašnice do Lipičeve ulice, kjer se združuje z šišenskim zbiralnim kanalom. Ker zbirata oba kanala vode z vsega levega brega Ljubljanice gori do Šiške, je jasno, da ležita ob izlivu v Ljubljanico že globoko pod zemljo. Tako so morali pri graditvi podaljška pod Vrazovim trgom in mimo šentpeterske vojašnice izkopati delavci poldrug meter širok in 6 m globok jarek, na čigar dnu so nato betonirali kanal, ki ima v preseku obliko na ostrejšo konico postavljenega jajca. Odprtina kanala pa je seveda zelo velika, tako da gre človek z lahkoto v njem. Visok je namreč nekaj nad 2 m, širok pa 1 m.

Globino jarka samega še najlepše dokazuje visoki nasip ob jarku, ki je nastal pri izkopavanju iz izmetanega gramoza in ilovice. Ker bi se jarek radi globin zasipal, so ga sproti obkladali z močnimi plohi, ki so jih razprli z železnimi razporami. Globoki jarek je spravil tudi v nevarnost vogal šentpeterske vojašnice ob vhodu z Vrazovega trga. Tam se namreč približa jarek s kanalom na dva metra vogalu. Dno jarka pa leži cele 4 metre pod dnom temeljev vojašnice, ki ni podkletena. Ker ni nikdar mogoče izkopanega jarka tako trdno zadelati in zasuti, kakor je bilo zemljišče pred izkopom, bi se temelji vojašnice v bližini jarka najbrž začeli s časom malo posedati in zidovi stavbe bi začeli pokati. Da to preprečijo, ob vogalu vojašnice, jarka niso kar zasuli, kakor drugje, ampak so ga na razdalji po tri metre šestkrat zabetonirali. Betonski kvadri v jarku so debeli po 1 m in segajo od enega robu jarka do drugega, tako da so široki poldrug meter, segajo pa od stropa kanala 3 m visoko. Jarek je z blokom izpolnjen tako, da ostane le še 1 m globok jarek. Vseh šest blokov bo seveda preprečilo, da bi temelji vojašnice potiskali zemljo proti manj stisnjeni zemlji v jarku, ki se radi tega ne bo mogla posedati in z njimi tudi ne temelji.

V bližini Lipičeve ulice so pri kopanju naleteli na 2 metra debelo plast konglomerata, ki so ga morali s svedri in kladivi kos za kosom razbiti. To delo je bilo zelo zamudno in zato ni čuda, da je trajala graditev 220 m dolgega kanala kar 2 meseca. Razumljivo je prav tako, da tak kanal ni poceni in marsikdo bi si z denarjem, ki ga bo treba plačati za 220 m kanala, postavil lepo vilo. Tekoči meter kanala bo stal namreč okrog 1000 Din. Sedaj je kanal pod Vrazovim trgom že dokončan, zvezati ga je treba le še s starim kanalom, ki se izliva pod šentpeterskim mostom in zabetonirati njegov izliv v Ljubljanico, kar bo v par dneh opravljeno. Jarek je deloma že posut, ostale, kar še ni, pa je malenkost za pridne roke.

Pa smo spet na dobičku za 220 m kanala. Vse dobrote iz priznanih ljubljanskih kanalov se bodo iztekale skoraj za četrt kilometra delj od središča mesta v Ljubljanico. Tudi to je nekaj vredno, če pomislimo, kako »prijetno« za nos je bilo iti pred leti čez frančiskanski most! Še ta teden bodo začeli s podaljševanjem zbiralnega kanala na nasprotnem bregu, ki se bo prav tako mesto pod mostom izlival šele ob stari cukrarni v Ljubljanico. Vsekakor je ta rešitev boljša kakor nič, vendar vemo vsi in tudi občina ljubljanska, da izliv kanalov vsega mesta ne spada ob vrt bolnišnice in stare cukrarne. Dal Bog, da bi se čim preje našel potrebni denar, ki bi omogočil tako podaljšanje kanalov, da bi se izlivali v Ljubljanico tam, kjer se ne bi več vihali nosovi niti Ljubljančanov, niti okoličanov, da o zdravstvenih in sanitarnih razlogih sploh ne govorimo.

Julij Betetto - 50 letnik

Danes pred 50 leti je dobila družina metlarja Betetta sinčka, ki je dobil pri krstu v ljubljanski župni cerkvi pri sv. Jakobu ime Julij. Njegova mladost ni bila ravno rožnata, saj se je moral v vseh višjih razredih ljubljanske realke preživljati z instrukcijami, pa tudi s petjem. Že kot dijak je bil znan basist, učenec mojstra Hubada v Glasbeni Matici ter so ga kot pevca vabili in klicali vsepovsod. Od leta 1903—1907 je bil član slovenskega gledališča ter bil prav vse, kar je takrat zahtevalo vodstvo našega gledališča od svojih članov. Dvajset let star je pel prve basovske partije, nastopal v drami, pa tudi statiral, če je bilo treba. Da je v šestih počitniških mesecih okusil vse dobrote takratnega slovenskega gledališkega človeka, nam zgovorno in drastično opisuje gosp. Danilo v svojih spominih.

Leta 1907 je odšel na dunajsko akademijo ter postal takoj naslednje leto član dunajske dvorne opere, kjer je deloval pod vodstvom in v družbi raznih velikih in slavnih mož, do leta 1922, ko se je odzval pozivu domovine in postal steber slovenske opere. Od jeseni tega leta dalje, izvzemši dve sezoni, ko je bil v Monakovem, je nosilec najvažnejših basovskih partij našega opernega repertoarja.

Ko je odšel jeseni leta 1934 njegov pevski učitelj Matej Hubad kot ravnatelj ljubljanskega drž. konservatorija v pokoj, je postal Julij Betetto njegov naslednik. Z izredno spretnostjo in pravo umetniško dušo vodi naš najvišji glasbeni zavod, ki se bo razvil prav gotovo pod njegovim spretnim vodstvom v umetniško institucijo, katere sloves bo šel še preko meja naše domovine.

Petdesetletniku Juliju Betettu k današnjemu dnevu naše iskrene čestitke!

*

⊙ **Člani Družbe sv. Mohorja iz stolne župnije**, ki so že petdeset ali več let člani, se prosijo, da se do 1. septembra oglase osebno ali pismeno pri poverjeniku g. stolnemu vikarju Ivanu Vindišarju v stolnem župnišču.

⊙ **Seznami davčnih obvezancev** II. skupine so razgrnjeni v mestnem odpravništvu soba štev. 48, Mestni trg 27-III, od 8 do 14. Seznami so razgrnjeni od 26 avgusta do vključno 2 februarja 1935.

⊙ **Več gob na trgu.** Prvič včeraj je bilo na trgu na prodaj več gob jurčkov, ki so bili sprva po 4 Din merica, pozneje po 3 Din. Bili so prav lepi. Letos še ni bilo prave sezone za gobe. Suša je mnogo k temu pripomogla. V soboto so bili jurčki še po 6 Din merica. Velika množina gob je naravno povzročila, da so cene padle. Pričakujejo, da bo jeseni ugodnejši čas za gobe.

⊙ **Dež po komarjevi nedelji.** Pasji dnevi, ko vlada običajno najhujša vročina, so bili z Jernejevo ali po ljubljansko »komarjevo« nedeljo končani. Trajajo od sv. Jakoba do sv. Jerneja, torej dober mesec. Letos so bili prvi pasji dnevi prav hladni in deževni. Zadnji dnevi pa lepi in vroči, toda niso dosegli visoke temperature. Najvišja je bila do +28° C. Včeraj dopoldne je bilo močno soparno. Okoli 14 pa se je vlil pohleven dež, ki je zavrl regulacijska dela v Ljubljaničini strugi. Tam je delo popoldne počivalo, ko je bilo dopoldne v največjem razmahu.

⊙ **Zatvoritev poti.** Prehod skozi Lattermannov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union, bo v času od 31. avgusta do 21. septembra t. l. vsled prireditev velesejma zaprt.

⊙ **Prva zasebna enoletna trgovska šola**, znani »Christofov zavod«, Domobranska cesta 15 — vpisuje. Čitajte zadaj mali oglasnik!

Dr. Srečko Puher
zopet redno ordinira
od 1/2 7. do 1/2 12. in od 2. do 5. ure

Dr. Jenko Ivan
zopet redno ordinira

Mariborske vesti:

Pregled poslovnih prostorov

Zanimiva in nič razveseljiva dognanja popisa mariborskih zgradb

Maribor, 26. avg.

Z letošnjim popisovanjem zgradb in prostorov, ki jih te zgradbe vsebujejo, smo se že opetovano bavili. Rezultati popisa so pokazali, da je od časa do časa nujno potreben, ker nam poda čisto novo sliko o nekaterih življenjsko važnih vprašanjih našega mesta. Le da bi bilo treba tak popis še razširiti ter ga izpopolniti s podatki o higijenskih, soc. in sličnih razmerah, da bi se na ta način dobila popolna slika življenja za mariborskim zidovjem, ki je javnosti skrito. Gotovo bi bil tak popis važna osnova za higijensko, socialno in tudi gradbeno politiko našega mesta. — Poleg zanimive slike o stanovanjskih razmerah je omenjeni popis prinesel tudi prikaz mariborskih poslovnih lokalov. Teh je v našem mestu izredno veliko — skupno 7268. Res da so tukaj všteti med lokale tudi posamezni deli enega obrata, tako da se morajo računati na vsak posamezen poslovni lokal 3 in pol obratni prostori, vendar je za mariborsko mesto označeno število zelo visoko in dokazuje o znatnem razvoju naše trgovine in obrti. Največ poslovnih lokalov je v I. okraju — v starem delu mesta. Tu jih je 2000; najmanj jih ima IV. okraj — Koroško predmestje. Največ poslovnih prostorov je zopet v pritličju (4500), 900 jih je v kletnih prostorih, 900 pa v prvem nadstropju. V pritličju prevladujejo trgovine, v kleteh skladišča in — žalibog tudi obratni lokali, v nadstropjih pa so pisarne odvetnikov, trgovskih družb in prostori oblačilnih in obrtnih panog. Vsi poslovni prostori v Mariboru imajo 400.000 m² površine, da odpade na vsak lokal okrog 200 m² površine ali 1000 m³ prostornine. Žal pa ne odgovarjajo slednje številke za lokale v starem delu mesta (I. okraj), kjer jih je največ. Tu so namreč poslovni prostori najmanjši, povprečno prideta na vsakega le 32 m² površine in 100 m³ prostornine. Že to dejstvo dokazuje, da so v najvažnejšem trgovskem in obrtnem središču mesta poslovni lokali sila majhni in s tem gotovo tudi nehigijenični, škodljivi za v njih zaposlene lastnike in njihove nameščence. V tem pravcu bi bil vsekakor potreben tudi pregled higijenskih razmer, ki bi moral v bodoče biti odločujočega pomena pri podeljevanju novih obrtnih pravic.

☐ **Koroške pridobitve v muzeju.** S sodelovanjem mežiških rojakov dr. Sušnika in njegove soproge ter Pepija Plešivčnika je pridobil mariborski muzej vrsto slikovitih kmetski skrinji iz Mežiške doline. Zanimivo je, da se skladajo slikani ornamenti na teh skrinjah z ornamenti na podravski predzgodovinski keramiki. Skrinje restavrira in pripravlja za razstavitev podobar g. Ivan Sojč.

☐ **Iz obmejnega šolstva.** V Gradišču se prične kmalu z zgradbo novega šolskega poslopja. Proračun znaša 300.000 Din. Razširile se bodo začetkom šolskega leta: šola pri Sv. Juriju v Slov. goricah v 7-rezrednico in eno vzporednico, šoli v Spod. in Zg. Sv. Kungoti v 4-razrednice, v Lokavcu v 4-razrednico, pri Sv. Marjeti ob Pesnici v 6-razrednico, pri Sv. Martinu pri Vurbergu v 5razr., v Sladkem vrhu v 6-razrednico, Sv. Rupert pa dobi še vzporednico.

☐ **Pohorska blagovest št. II.** Pohorski blagovestniki« so tujski promet na Pohorju razveseljivo poživili. Saj gre o »Pohorski konferenci« pri Sv. Martinu glas, da je bila tudi glede konzuma in dobre volje na višku, in so bili nekateri udeleženci, ki so prišli prvič na naše zeleno Pohorje, naravnost oduševljeni. »Blagovestniki« so našli že posnemovalce. Ni še zamrlo navdušenje za prvo konferenco na jugovzhodnih obronkih Pohorja pri Sv. Martinu, že ji je sledila te dni druga konferenca na severozapadnem pobočju Pohorja nad Bistrico. Rezultat te konference je »Pohorska blagovest štev. II«. — Upajmo, da bo takih blagovesti sledilo še nekaj!

☐ **Obleke mestnih uslužbencev.** Nekateri mestni uslužbenci dobivajo vsako leto službene obleke, na katere pa letos že precej časa čakajo zastonj.

☐ **Manjšinske šole nepotrebne.** V mariborski okolici in na severni meji se dosedaj v nobenem kraju, kjer obstoja manjšinska šola, ni javilo predpisano število učencev. Dokaz, da so te šole nepotrebne in bo najbolje, če se ukinejo.

☐ **Goban — velikan.** Deževje je prineslo težko pričakovano gobjo sezono. Pohorje so v nedeljo trumoma preplavili mariborski in pohorski gobarji, ki so bili tudi zadovoljni s plenom. Najboljšega je gotovo zadel uslužbenec mariborskega mestnega fizikata, ki je pri Mariborski koči naletel v gošči na pravega gobjega velikana. Ogromni goban je tehtal 1 kg in 90 dkg.

Celje

⊶ **Karambol pod železniškim mostom.** V nedeljo ob 7 zvečer sta se pripeljala na kolesih neznani moški in ženska od Voglajnske brvi proti železniškemu mostu na Masarykovem nabrežju. Pod mostom st ase kolesarja zaletela v dve ženski in obe prevrgla, in sicer privatno uradnico Karolino Westermayer in zasebnico Karolino Ferijan. Pri karambolu je dobila Ferijanova praske po licu in si je strgala obleko, Westermayerjeva pa si je zlomila desno nogo. Z rešilnim avtomobilom so obe prepeljali v bolnišnico. Neki moški, ki je videl karambol, si je zapisal številki koles. Kolesarja sta iz Žalca, vendar sta njuni imeni dosedaj še neznani.

⊶ **Hmeljski obiralci se vračajo.** Obiranje hmelja v Savinjski dolini se bliža koncu. Vsak dan opazujemo številne hmeljske obiralce, ki se zopet vračajo na svoje domove. Hmeljskih obiralcev je bilo letos posebno veliko. Hmeljska prodajna zadruga v Celju je izdala nad 7000 potrdil za polovično vožnjo. Število hmeljskih obiralcev iz bližnjih krajev, ki polovične vožnje ne rabijo, znaša tudi gotovo nekaj tisoč, tako da lahko računamo, da je letos obiralo hmelj nad 10.000 oseb. Temu številu primeren je tudi zaslužek, zelo pičel.

⊶ **Gibanje med socialisti.** Znani voditelj celjskih socialistov, g. Franc Svetek, sklicuje za nedeljo, dne 1. septembra konferenco svojih somišljenikov v zadevi ustanovitve socialistične zveze delovnega ljudstva.

⊶ **Spominsko ploščo pokojnemu Maksu Janiču** nameravajo vzidati na njegovem domu na Babnem bivši člani prostovoljnega gasilnega društva na Babnem v znak zaslug, ki si jih je g. Janič pridobil za gasilce na Babnem.

Fantovski zbor v Brežicah

Fantje iz Posavja! V nedeljo, 1. septembra je naš praznik, katerega bomo posvetili sveti Evharistiji in Katoliški akciji. V dobi valovanje in prelivanja idejnih takov, ki zajemajo in osvajajo mladino, se hočemo strniti v enotno fronto okrog Kristusa Kralja, da ohranimo v sebi božje življenje in pošteno fantovstvo. **Zato pohitimo vsi v Brežice**, kjer bomo na svojem taboru izpovedali ljubezen in zvestobo Kristusu in Njegovi Cerkvi. **Na predvečer našega praznika naj zagore kresovi po hribih videmske dekanije in slovesno zvonjenje zvonov naj oznani naš praznik.** Vabimo vse, ki so dobre volje in poštenega srca, brez ozira na to, so organizirani ali ne! **Zberemo se ob 9 na kolodvoru v Brežicah ter gremo v sprevodu v župno cerkev k sveti maši. Sveto mašo in pridigo bo imel odposlanec prevzvišenega, stolni dekan dr. Franc Cukala. Po maši bo slavnostno versko zborovanje, na katerem govorita akademik Ciril Žebot in Mirko Geratič, ter zastopniki posameznik župnij.** Društva in verske organizacije naj pridejo z zastavami! Katoliški fantje brežiškega okraja, v nedeljo, dne 1. septembra na plan. Vsi v Brežice!

Naznanila

Ljubljana

1 *Nočno službo imajo lekarne:* mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 3; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Gartus, Moste.

Drugi kraji

Moste pri Ljubljani. Prosvetno društvo Moste pri Ljubljani priredi v četrtek 29. avgusta ob 8 zvečer v Ljudskem domu predavanje s slikami o ljubljanskem evharističnem kongresu in o letošnjih lurških slovesnostih.

Kulturni obzornik

Dve knjigi Krekove knjižnice

Krekova knjižnica je bila svoj čas ustanovljena, da širi tako zvano proletarsko književnost, ki pa bi ne stala na marksističnem svetovnem nazoru, temveč na krščansko-socialnem. Izbirala naj bi iz domačega in svetovnega slovstva taka dela, ki bi imela odločno socialno težnjo, obenem pa seveda ne nasprotovala nazorom Krekovim, ki ga je dala v svoj naslov.

Polagoma je vedno bolj poudarjala zgolj socialno plat, ne več svetovno-nazorne, ter je, hoteč držati ravnovesje s svetovno revolucionarno socialno povestjo, zašla v naturalistično socialistično književnost, izdajajoč dela Nexöjeva, Sinclairova in drugih. S tem ni več vzdržala borbe, ki si jo je zadala ob ustanovitvi, temveč se upognila svetovni modi. Največja zasluga Krekove knjižnice pa je v tem, da je vedno podpirala slovensko književno produkcijo ter mladim, razvijajočim se talentom odprla pot in dala prvi razmah. Tako je s knjigo *Sedem mladih slovenskih pisateljev* naravnost odkrila nekaj talentov, ki jih prej nismo poznali (Miško Kranjc, Javornik) in ki so pozneje potrdili svoje talente prav v Krekovi knjižnici: tako M. Kranjc s svojim prvim večjim tekstom in morda tudi najboljšim »Življenje«, ter Javornik z romanom »Črni breg«, ki ima poleg slabosti vendar le precej vrednot, zlasti pa s »Srečanji«, ki smo jih na tem mestu že potrdili kot pomembno delo letošnjega leta. Zadnji čas sta izšli v tej knjižnici dve deli: p r e v o d romana Panaita Istratija: Nerancula, ter i z v i r n e Slovenske novele.

P a n a i t I s t r a t i j e v roman »N e r a n c u l a« je zanimiv samo zato, ker Slovencem predstavi novega pisatelja, ki ga dozdaj še nismo imeli v prevodu, pa je kot meteor zablestel na evropskem književnem nebu, dokler ni letos v aprilu umrl. Življenje pisateljevo je resda za vsako založbo, ki propagira socialno književnost, naravnost mikavno, saj kaže, kako veliki pisatelji rasto lahko v samem dnu življenja, kako iz »bosonogih Gorjkijev«, katerega balkanski tip predstavlja prav Istrati, postanejo književne zvezde in programi. Toda delo je od socialne književnosti prav tako daleč, kot je najvišja romantika od stvarnosti. »Nerancula« je namreč povest, ki ne vpliva s svojo socialnostjo, nekaj malega z ljubeznijo do vsega človeškega; pritegne le v kultu lepote, ki se valja v blatu, bisera, ki je vržen svinjam, pa vendarle še blesti. Tako je čar ravno v eksotiki, v strastni romantičnosti, v razcepu človeške narave, ki je iz duha in mesa. Ta orijentalska poltenost, ki je sentimentalno in prisiljeno pridvignjena v mavrično duhovnost, ta seksualnost, ki jo skuša pisatelj uničiti z nasprotnim ekstremom najčistejšega prijateljstva, je smešno neživljenjska in nestvarna, skoraj pravi simbolizem, ki bi ga človek pripisoval dekadentom in ne sodobnim proletarskim pisateljem. To je naturalizem, ki si lasti ceno velikega idealizma. Tega pa skuša nadomestiti s sentimentom in romantiko. Kaj drugega kot to je dejstvo, da se trije moški sprijatelje v eni ljubezni do blodnice, ki se predaja v javni hiši pred njihovimi očmi, oni sami pa jo zro v avreoli čistosti ter obhodijo ves svet v hrepenenju za njo. Spominja nas na Cankarjevo Lepo Vido in Magajnove eterične ženske simbole! Kar se glavne vsebine tiče ter zaradi proslave svobodne ljubezni in nje poveličevanja, knjiga ne spada v založbo, v kateri je izšla. V tem pogledu ta izbor ni na mestu. Drugače je sicer z njeno književno vrednostjo, ki se mi tudi ne zdi trajna. Zdaj nas še — pa že manj zanima — eksotičnost, strastna poltenost, živo trepetanje Nerancule med tremi moškimi, ki jih vse ljubi, pa se daje stotero drugim; njeno nihanje nad prepadi in njena poetična usoda. Zdi se nam kot starogrški simbol Afrodite, ki se je rodila iz pene, ter se vrne nazaj vanjo. »Nerancula« je kot mavrični metulj, ki je samo privid, stkan iz sanj, ne pa žuželka, ki se dobro počuti na rožah v najhujših močvirjih. Iz tega romana pa je nam jasno, zakaj Istrati niti po potovanju v Rusijo ni mogel postati materijalistični levičar, temveč se je zaradi eksotike in romantične dvojnosti v sebi v zadnjih letih približeval katolicizmu. Mnenja sem, da »Nerancula« ne prikazuje tega francosko pišočega rumunskega »potepuha«, ki je bil svoj čas tudi gost ljubljanskih književnikov, v najboljši luči. Važna pa je povest za poznanje tega pisatelja samega, ker ima precej avtobiografskih črt: kaže namreč jasno človeka, ki je sredi vse umazanosti življenja hrepenel neodoljivo in zvesto samo po Dobroti in Lepoti, kar se mu je strnilo v problematičen simbol Nerancule. Ne vem, če je povest potrebna v slovenskem slovstvu; izpolnila ni nikake vrzeli, zmešala pa marsikake pojme.

Tudi S l o v e n s k e n o v e l e niso po pomenu to, kar je bilo svojčas S e d e m s l o v e n s k i h p i s a t e l j e v. Pisatelji takratne zbirke so bili novi ljudje, doneski povsem novi, ter so imeli tudi bolj enotno — revolucionarno— književno lice. Ta zbirka pa ne kaže idejne enotnosti ter vzbuja videz slučajne družbe. Tudi novele v njej niso tu prvikrat natisnjene, nekatere so samo ponatisi iz Sodobnosti in Modre ptice, in to najboljše med njimi. Novele niso niti slovenske niti izključno socialne: Grahorjeva »Nataša« se godi v Rusiji in nima z nami nikake zveze, Magajnova »Nirvana« pa se dogaja deloma v Zagrebu deloma v Ljubljani, toda motiv sam pri nas ni mogoč, komaj v Zagrebu. Drugače je z Vukovo črtico, ki nam odkriva slovensko obmorje, ali Kosmačevo izrazito tržaško novelo, ali Kranjčevo vodiško idilo ter Magajnovo ljubljansko zdravniško zgodbo. Te odkrivajo nove slovenske kraje in ljudi. — Najboljša je vsekakor K o s m a č e v a »Hiša št. 14«, ki je že svoj čas vzbudila zanimanje, ko je izšla v «Sodobnosti», in smo na tem mestu o njej že govorili kot o najizrazitejšem plodu nove naturalistične umetnosti, sorodne Krleževim brutalnim novelam. Za njim bi dal ceno M a g a j n o v i m doneskom, zlasti »Transfuziji«, ki je lepa sličica naivne ljubezni, lepa kabinetna podobica, ki zopet kaže, da se Magajni bolj posrečijo preprosto naivne stvari vse bolj kot alegorični simboli, ki jih on tako ljubi. To se vidi že v »Nirvani«, ki je najdaljša novela v zbirki in izrazito pisana, samo ne dobro zamišljena. Ti ljudje niso resnični, so romantični prividi ter je njihova problematika posiljena s simboli (Buda, mrtva Lepota itd.). Škoda, da je tako neživljenjska, dasi skuša biti sodobna ter je dobro pisana. »Zgodba o češnjah« Ceneta K r a n j c a je njegova že tipična vodiška idila, poetično domača miniatura, ki priča, da utegne Kranjc kdaj napisati še lepe turgenjevske obraze iz narave. Paziti bo samo moral, da mu zgodba ne razbije polnosti barv: te mu namreč rešujejo nepomembni motiv. St. V u k, znan kot pesnik malih žanrskih beneških razpoloženj, se je zdaj prvikrat poizkusil v prozi v kraški noveli

Jadranska straža v številkah

Kongres Jadranske straže bo v dnevih od 6. do 8. septembra v Ljubljani. Za ta kongres je glavni odbor JS izdal obširno poročilo, iz katerega posnemamo naslednje podatke in iz katerih je razvidno, da je JS najbolj razvita v Sloveniji. Jadranska straža ima v državi 19 oblastnih odborov in sicer po vseh važnejših mestih države, v Sloveniji sta oblastna odbora v Ljubljani in v Mariboru. Ti oblastni odbori štejejo skupno 907 društev, od teh ljubljanski odbor 57, mariborski pa 96, skupno torej 153 ali dobro šestino vseh društev v državi. Vseh rednih članov je v l. 1935 68.076, od teh v Sloveniji 15.362 ali skoraj četrtina, podpornih članov 8026, od teh v Sloveniji 1176 ali ena sedmina. Vělanjene mladine (podmladka) je v državi 104.270, od teh v Sloveniji 67.270 ali točno dve tretjini! Jadranska straža ima sicer organizacije po vsej državi, toda večino članstva z mladino vred tvorimo pa le Slovenci! Skupno premoženje društva znaša 2,991.000 Din, najbogatejši oblastni odbor je belgrajski, ki ima premoženja 497.000 Din, mariborski ima 127.000 Din, ljubljanski pa 296.000 Din. Skupno ima JS v Sloveniji 423.000 Din premoženja ali eno sedmino.

Nesreča na železniškem prehodu

Domžale, 26. avgusta.

Danes med 1. in 2. uro popoldne se je zgodila na železniškem prehodu na državni cesti nesreča, ki bi skoraj zahtevala človeške žrtve. Na domžalskem kolodvoru že nekaj dni prekopavajo delavci razne železniške naprave. Odvišno zemljo prevažajo z ročnim vožičkom preko križišča na državno cesto in jo odlagajo nekje pri Godbenem domu. Tako so ob označenem času peljali 4 delavci naložen voziček. Ko so bili na križišču, je pripeljal v smeri proti Ljubljani tovorni avto motniškega premogokopa. Ko je šofer Šuštar Pavel zapazil pretečo nesrečo, je naglo zavil na levo, podrl naslonjač za zapore in butnil v sprednji del vagončka. Naslonjač je podrl ter poškodoval vagonček. Predelavec Grintov Franc iz Križ pri Kamniku je padel med obojno vozilo in mu je stisnilo noge, ter je dobil tudi lažje poškodbe še na zgornjem delu telesa. K sreči je imel šofer toliko prisotnosti duha, da je zavrl na levo, sicer bi udaril naravnost na sredo vozička in zdrobil vse štiri delavce. Na licu mesta je orožništvo iz Domžal napravilo zapisnik in podalo ovadbo. Avto je močno poškodovan in je moral priti pomožni avto iz Ljubljane, da ga je potegnil v delavnico g. Hajteža.

Študentje se gibljejo

Kamnik, 26. avg.

Letos, ko se je na pobudo nekaj agilnih akademikov oživila »Bistrica«, je postalo kar nekam bolj živo med študentovskim svetom v našem okraju.

Po uspelem Ciril-metodijskem kresu — o tem je »Slovenec že poročal — se je posrečilo predsedniku g. Škoficu spraviti na oder Jalenovo dramo »Bratje«. Zelo smo se zanimali, kako bodo študentje naredili, saj jih že pet let ni bilo videti na naših odrih. Posebno smo se zanimali radi tega, ker je bilo slišati, da bodo nastopili večinoma že preizkušeni igralci, ki so sodelovali pri različnih odrih v okraju.

Ob napovedani uri v četrtek, dne 15. avg. smo se zbrali v Društvenem domu v Grobljah. Vreme je bilo kar ugodno za tako prireditev, zato se je zbralo tudi precej ljudi, večinoma iz Domžal in okolice.

V tretjem dejanju, ko doseže drama višek, se je zaslišalo pritajeno ihtenje po celi dvorani. Ko pa je zastor padel in je zasvetila luč, je nastal gromovit plosk, vsak je hitel ploskati, da ne bi sosed opazil solz v očesu.

Vsekakor so ljudje odhajali z precejšnjim zadovoljstvom in navdušenjem za naše študente.

Včeraj v nedeljo so nastopili v Mekinjah, moralen uspeh ni bil nič manjši kot v Grobljah, o materialnem ne vem. Slišal sem, da mislijo nastopiti še v Mengšu in Cerkljah. — Obilo sreče želimo študentom in njihovemu režiserju g. Fr. Lazarju.

Ptuj

Smrtna nesreča v Budini pri Ptuju. Poročali smo že o smrtni nesreči, ki je zahtevala smrt očeta 7 nepreskrbljenih otrok. Naknadno smo zvedeli še nekatere podatke. Posestnik Franc Petrovič je peljal voz otave iz Budine proti svojemu domu v Spuhlje. Šel je od travnika peš s svojo ženo, 11 letno hčerko Anico in 7 letnim sinčkom Nacetom. Pri Štrucelnu — 3 minute od kraja nesreče, se je obrnila žena s sinčkom po pešpoti proti svojemu domu. Anica je šla zadaj za vozom, oče pa zraven voza in je držal konje za vajeti. Ko je v tem videl prihajati avto, je dvignil roko in dajal znamenje in je avto res obstal, toda šele, ko je ležal Petrovič že v zadnjih zdihljajih za avtom. Ponesrečencu je šel avto čez trebuh, počila mu je lobanja, zlomljenih je imel 8 reber, križ in noga pa sta bila trikrat zlomljena. Živel je le še par minut. G. p. Marijan mu je podelil sv. poslednje olje. Petrovič se je avtomobilu izognil in se je voz s senom prevrgel na desno stran na pešpot. Pokojni je bil ugleden posestnik, vzoren mož in izredno skrben oče, star šele 45 let. — Bodi mu blag spomin!

»Dominik«, ki se ji še pozna mladost, kaže pa odločno, kam sili najmlajše naše pripovedništvo: v zemljo. Veseli smo, da se nam odpira nov talent, ki bo med najmlajšimi predstavljal našo zemljo ob slovenskem morju. Grahorjeva »Nataša«, novela iz sovjetske Rusije, je sicer izredno močno pričeta, v poznejših poglavjih pa njena moč popolnoma zamre in se zgubi.

Tako vidimo, da te slovenske novele niso izrazito nov donesek k naši književnosti, kot bi morda lahko bile, če bi ne ponatiskovali že drugje obelodanjenih novel. Odkrile so nam samo Vuka kot pisatelja, kajti Kosmača moramo pustiti »Sodobnosti«. Tudi se v zbirki prepletajo različni slogi in tokovi, tako socialni, simbolistični, naturalistični, romantični in domačinski... ter zaradi teh raznorodnih sil ne more zbirka biti prodornega — programatičnega značaja. Le v nekaterih doneskih in v naslovu se kaže težnja vrnitve k slovenskemu človeku.

Z obema zbirkama ni imela Krekova knjižnica prevelike sreče, čeprav ji za Slovenske novele moramo biti hvaležni, ker kažejo vendarle pogled v najnovejše izvirno slovstvo, ki je v povodnji tuje literature tako zastalo. Toda ob dejstvu, da je Krekova knjižnica pred kratkim spremenila književni odbor, upamo, da se bo povrnila k svojemu prejšnjemu programu, ki ji edin daje smisel obstoja ter garancijo razvoja. Mi samo želimo, da se Krekova knjižnica postavi na slovensko-socialno stališče, narodnostno in religiozno, in v tem smislu skuša odkrivati odgovarjajoče leposlovje iz tujih, predvsem pa domačih logov. Tako bo zopet našla med našim ljudstvom trdna tla, ki so se ji z zadnjimi izdajami nekako spodmaknila. Mi ji uspeha samo želimo. td

Koledar

Torek, 27. avgusta: Jožef Val., spoznavalec; Antura, mučenica.

Novi grobovi

† **V Jožefišču v Ljubljani** je umrla 65 letna č. s. **Medarda Terezija Zupančič**, doma iz Podganje vasi pri Žužemberku. V zgodnji mladosti je vstopila v red križark. Med vojno je bila v Radgoni, kjer so jo Nemci pregovarjali, naj prestopi rajši v nemški red. Odgovorila je: »Slovenska mati me je rodila in ostanem Slovenka.« — Pod Avstrijo je bila za zasluge večkrat odlikovana, v Jugoslaviji je tudi prejela red sv. Save. V Murski Soboti je bila 13 let prednica, še prej, ko so bili ondi Madžari, je vodila križarski samostan. Rajnica je bila zmeraj vedra in vesela in je s tem neizmerno pomagala bolnikom. Vsi, ki so jo poznali, žalujejo za njo in vedo, da take duše ne dobijo kaj kmalu. — Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz Jožefišča, Poljanska cesta v Ljubljani. Naj ji bo Bog bogat plačnik!

† **V Ljubljani** je umrla gospa **Marija Pavčič**, roj. Petrovčič, soproga upokojenega uradnika. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† **V Zagorju ob Savi** je v ponedeljek, dne 26. avgusta, umrl g. Josip Ranzinger. Pokojnik je bil v vsem Zagorju in okolici znana osebnost. Bil je mož najodločnejšega katoliškega prepričanja, več desetletij ključar župne cerkve svetega Petra in Pavla, naročnik »Slovenca« vsa leta, mnogokrat občinski odbornik, sploh pa vedno pripravljen zastaviti svoje moči za dobra dela ali na skrivnem ali v javnih funkcijah. Izolirnica v Zagorju je njegovo delo, ko je bil načelnik zdravstvenega zastopa; dolga leta je bil tudi načelnik gasilcev. Za Vincencijevo konferenco navdušen, je bil njen predsednik od ustanovitve do svoje smrti. Za vsa njegova dobra dela, ki so vsem znana, pa tudi za tista, ki jih pozna samo Bog, naj mu bo On plačnik. — Žalujoči naj bodo v Bogu potolaženi, sam pa naj uživa božji mir!

† **V Kranju** je včeraj nenadoma umrla v 63. letu starosti ga. Helena Šušteršič, soproga kolarja in posestnika. Pokojna je bila doma iz ugledne krščanske rodbine Rihteršičeve iz Gornjega otoka pri Radovljici. Bila je ustanovna članica Marijine in Vincencijeve družbe v Kranju, velika podpornica revnih družin in naših misijonarjev v tujini. Z gospo Šušteršičevo leže v grob ena onih krščanskih žena, ki za svoja dobra dela niso nikdar želele priznanja in slave. N ji bo lahka zemljica! Preostalim naše iskreno sožalje!

† **Na Jeranovem pri Mekinjah** je umrl mlinar in posestnik **Šitar Jakob** v 70. letu starosti. Rajni je bil vseskozi zglednega življenja, tretjerednik ter odličen dobrotnik domače župne cerkve in revežev. Naj mu sveti večna luč!

Ostale vesti

— **Olajšave udeležencem Ljubljanskega velesejma v pomorskem prometu.** Za obisk jesenskega velesejma, ki bo od 5. do 16. septembra so dovoljene sledeče olajšave: Jadranska plovidba d. d. Sušak, je dovolila udeležencem vozno olajšavo na ta način, da se vozijo v višjem razredu, plačajo pa ceno nižjega razreda. Ugodnost velja za dopotovanje od 31. avgusta do 16. septembra, za povratek od 5. do 21. septembra. Dubrovačka plovidba a. d. Dubrovnik, je pristala iste ugodnosti v času od 20. avgusta do 20. septembra. Zetska plovidba a. d. Cetinje, je dovolila 5% popust na vseh svojih parnikih od 20. avgusta do 20. septembra.

— **Na gospodinjski šoli v Št. Jerneju,** katero vodijo šolske sestre iz Šmihela, se prične nov petmesečni tečaj 15. oktobra. Podučuje se v vseh dobri gospodinji potrebnih predmetih. Do sedaj so tu že nad 120 deklet vzgojile Zglasiti se je do 10. oktobra. Pogoji so zelo ugodni. Nekaj jih tudi kot interne sprejmejo.

Vsem, ki so se me spomnili ob moji sedemdesetletnici, izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Marija Seršen, Ljutomer.

— **V Rajhenburg in Zagreb** — dva dneva — za 55 Din s posebnim vlakom dne 7. in 8. septembra. Poromajte z nami k Mariji Lurški! Prevzvišeni g. škof dr. Tomažič iz Maribora pride vodit romarske slovesnosti. Denar je treba poslati do 1. septembra. Pojasnila pošljemo zastonj. Priglasite se na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

— **Pojdite z nami v sončno Dalmacijo** — štiridnevni izlet s posebnim vlakom za 290 Din dne 20. septembra: v Split, Trogir, Sinj, Šibenik in na Hvar. Vesela trgatev grozdja: cel vinograd za izletnike! Podrobna pojasnila pošljemo zastonj. Priglasite se takoj na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Kamila krema očisti kožo mozoljev, lišajev, vnetij i. t. d. in jo ohrani čisto in svežo. V lekarnah, drogerijah, parfumerijah in trgovinah. Glavna zaloga za Ljubljano „Venus" pred pošto.

— **50% popust na železnicah** je dovoljen vsem posetnikom jesenskega velesejma v Ljubljani, ki bo od 5. do 16. septembra. Za polovično voznino zahtevajte na postajni blagajni železniško izkaznico, ki stane 5 Din.

— **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi vse zdravnike, da se v čim večjem številu udeleže **kongresa Jugoslov. zdravniškega društva** v Belgradu od 28. sept. do 2. oktobra t. l. Po kongresu bo skupni izlet na Ovčar nac. Prijave je treba poslati takoj naravnost na Jugoslov. lek. društvo, Belgrad, Zeleni Venac 1-3.

— **Obisk dunajskega velesejma v septembru s »Putnikovim« posebnim vlakom.** Za obisk dunajskega velesejma organizira društvo »Putnik« izlet s posebnim vlakom od 5.—10. septembra. Poleg Dunaja si bodo izletniki ogledali Baden in Semmering, Koblenz in Rax. Vožnja v III. razredu od Ljubljane do Dunaja in obratno stane 302 Din, a v II. razredu 400 Din. Za nabavo potnega lista ni potrebno potrdilo o plačanih davkih. Prijave do 27. avg. v Putnikovi biljetarnici, kjer se dobe vse ostale informacije.

Sveža solata, zabeljeni makaroni in spageti — Pekatete ali Jajnine — so osvežujoča jed v poletnih dnevih. Gospodinje postrezite večkrat svoji družini s to ceneno jedjo!

— **Kompenzacijski izletniški vlak na Dunaj.** Kot posledica nedavno zaključenih turističnih konvencij med Avstrijo in Jugoslavijo, bo vozil 5. sept. prvi kompenzacijski izletniški vlak iz Belgrada na Dunaj. Tega izleta se lahko udeležijo tudi interesenti iz Ljubljane na ta način, da se odpeljejo v četrtek, 5. sept. z brzovlakom ob 20 do Zidanega mosta, kjer se potem priključijo izletniškemu vlaku za Dunaj. Izlet na Dunaj traja pet dni, od 5. do 10. sept. Vožnja Ljubljana—Dunaj in nazaj 302 Din v III. razr., 400 Din v II. razredu. Poleg vseh znamenitosti Dunaja in dunajskega velesejma si bodo izletniki na povratku ogledali tudi Semmering. Avstrijski vizum je brezplačen. Povratek 10. sept. zvečer. Lahko se naroči tudi ves aranžman na Dunaju. Prijave in informacije pri »Putniku« v Ljubljani, za nebotičnikom, najkasneje do 27. avg. 1935.

— **Motnje v želodcu in črevesu,** ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo **»Franz Josefove«** grenčice

---

— **Razne aretacije.** V trgovino Ahlin-Skubic Marija na Sapu pri Šmarju je bilo 8. maja ponoči vlomljeno. Vlomilec je skoraj izpraznil trgovino. Velik plen je odnesel, razno manufakturno in drugo blago v vrednosti 16.000 Din. O vlomilcu sprva ni bilo nobenega sledu. Pozneje so orožniki prijeli nekega domačina, ki je kar naenkrat razpolagal z večjimi vsotami denarja, ko ni drugače imel pare v žepu. Aretirali so ga in odvedli v ljubljanske zapore. Priznal je neko drugo manjšo tatvino, toda ta vlom je odločno zanikal. Mnogo neposrednih dokazov pa govori za to, da je on izvršil ta vlom. V ljubljanskih zaporih se nahaja tudi neki dijak filozofije, ki ga označuje poročilo kot »človeka brez stalnega bivališča«. Ovaden je nekega političnega delikta. Orožniki so iz Cerknice pripeljali v ljubljanske zapore nekega žagarja, ki je ovaden, da je ponarejal kovan denar.

— **Velikodušen dar.** Namesto venca na grob pokojnemu tovarišu in trgovcu Ivanu Trampušu so združeni metliški trgovci darovali karitativnemu krožku v Metliki za domače reveže 230 Din. Človekoljubnim trgovcem Bog plačaj, prerano umrlemu pokojniku pa trajen spomin.

— **Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani.** Kongresni trg 2, II. nadstropje (Trgovski učni zavod), je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljše uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšimi programom, ki ga izvajajo samo prvovrstne moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojepisni, stenografski in drugi specijelni tečaji. Zavod daje ustmeno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. — Priporočamo!

Poizvedovanja

Izgubil sem očala s črnim okvirjem v nedeljo na Šmartinski cesti blizu mitnice. Pošten najditelj se prosi, da jih odda v upravi Slovenca proti nagradi.

Šolske vesti

Državna meščanska šola v Zgornji Šiški. Popravni izpiti se pričnó dne 4. septembra ob 8. Vpisovanje za novo šolsko leto bo 1., 2. in 3. septembra od 8—12. K vpisovanju morajo priti tudi oni učenci, ki so se koncem šolskega leta začasno vpisali. Vsak učenec mora prinesti zadnje spričevalo in davčno potrdilo — Upraviteljstvo.

Državna meščanska šola na Jesenicah. Popravni izpiti se bodo vršili 30. in 31. avgusta od 8—12. Redne vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra od 8 dalje. Vpisati se morajo vsi, tudi oni, ki so se že začasno vpisali v mesecu juniju. Vse podrobnosti za vpis in ostalo je v šolskem »Izvestju« in na razglasni deski v šoli.

Vpisovanje gojencev v Glasbeno šolo Nar. šol. glasbenega društva »Sloga« v Ljubljani se vrši v času od 2 do 7. septembra t. l. dnevno od 8—12 in od 15—18 v pisarni Glasbene šole v Ljubljanskem dvoru (Pražakova ulica). V ponedeljek 9. septembra je razdelitev učnih ur, in v torek 10. septembra t. l. pa pričetek rednega pouka. Podrobnosti so razvidne iz oglasa, ki je razobešen v pisarni Glasbene šole ter v veži pred glasbeno dvorana.

Na Antona Martina Slomška I. državni dekliški meščanski šoli v Mariboru se pričnó popravni izpiti v petek 30. t. m. ob 8. Podroben razpored bo objavljen na oglasni deski. Vpisovanje se bo vršilo v ponedeljek in torek, 2. in 3. septembra, od 8—12 in od 15—17. Vsaka učenka mora prinesti k vpisu zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in potrdilo pristojnega davčnega oblastva o višini neposrednega davka roditeljev, da bo upraviteljstvo moglo določiti višino šolnine, ki se mora pri vpisu plačati

II. dekliška meščanska šola v Cankarjevi ulici v Mariboru naznanja, da bodo popravni izpiti dne 30. in 31. avgusta, vsak dan od 8—12, in sicer 30. avgusta za prve razrede, 31. avgusta pa za ostale razrede. Izpitni red je razviden na oglasni deski. Vpisovanje učenk bo 2. in 3. septembra od 8—12. K vpisovanju morajo priti tudi vse učenke, ki so se začasno vpisale meseca junija. Predložiti je treba zadnje spričevalo, kolekovano prijavo in davčno potrdilo. Učenke novinke morajo predložiti tudi krstni list.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 27. avgusta: 12.00 Ob Zilji in Dravi (Naše narodne na ploščah) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, obvestila 13.15 Odlomki iz zvočnih filmov na ploščah 14.00 Vreme, spored, borza 18.00 Otroški kotiček: Izvaja deca pod vodstvom p. Krizostoma 18.40 Mladinski zbor iz Št. Vida na ploščah 19.00 Čas, poročila, vreme, spored, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Socialno zavarovanje delo naše nacionalne kulture, dr. J. Bohinjec 20.00 Večer serenad: Sodeluje komorni orkester, poje g. Drago Žagar in plošče 22.00 Čas, poročila, spored 22.10 Nekaj arij na ploščah 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

TOREK, 27. avgusta. *Belgrad:* 20.00 Koncert operznega zbora 22.30 Radijski orkester — *Zagreb:* 20.15 Vokalni koncert 21.15 Klavirski koncert 21.45 Plošče — *Dunaj:* 20.15 Večer dunajske glasbe 22.30 Radijski orkester 23.45 Barska glasba — *Budimpešta:* 20.45 Operni orkester 22.30 Ciganska glasba 23.10 Jazz — *Trst-Milan:* 20.40 Prenos operete — *Rim-Bari:* 20.40 Pester večer 22.00 Orkestralni koncert — *Praga:* 20.30 Radijski orkester 21.50 Koncert kvarteta 22.30 Plošče — *Varšava:* 21.30 Simfonični koncert — *Vratislava:* 20.10 Radijski orkester — *Monakovo:* 19.05 Harmonika 20.00 Prenos operete — *Frankfurt:* 20.10 Radijski orkester.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Skušnja za uprizoritev »Kralja Oedipusa« začetkom septembra na letnem gledališču bo v torek 27. t. m. ob 7 zvečer na odru drame. Vodstvo prosi vse one, ki so se priglasili za štatiranje, da pridejo gotovo na skušnjo ob 7 zvečer. Prosi pa še nove priglašence, ker je potrebno veliko število štatistov. Vsi imajo skušnjo v torek 27. t. m. ob 7 zvečer.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1

Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravn. posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravništva lista.

Amaterski šahovski turnir

V nedeljo zvečer je bil z banketom zaključen amaterski turnir, ki nam je dal novega jugoslovanskega šahovskega mojstra. Milan Vidmar je s precejšnjo sigurnostjo dosegel največ točk in neporažen prišel prvi na cilj. V večih partijah je stal sicer že slabo, toda se je srečno rešil, s čimer je pri marsikomu vzbudil začudenje. Toda temu začudenju ni moglo slediti mnenje, da je bil nezasluženo prvi, ker ni bilo nobenega igralca na turnirju, o katerem bi se moglo reči, da bi bolj ali vsaj toliko zaslužil prvo mesto. Sreča je namreč zelo važen faktor pri šahu in kdor jo ima, se mu ne more ničesar očitati, če je sicer vse v redu, kdor je pa nima, se ne more nikamor pritožiti. Milan Vidmar je že večkrat preje, pa tudi sedaj v večini svojih partij pokazal, da ima dovolj sposobnosti za kombiniranje in dovolj izostren čut za pozicijsko igro, da se mu naprti naslov mojstra. Zato smo prepričani, kot je izjavil na banketu vodja turnirja prof. dr. Bajec, da bo vredno nosil to čast, ki ne daje toliko ugodnosti, kot pa obveznosti. Število slovenskih in jugoslovanskih mojstrov se je z M. Vidmarjem pomnožilo za novega sposobnega in obetajočega šahovskega mojstra in to je med drugimi največja pridobitev amaterskega šahovskega turnirja v Ljubljani. — Z drugim mestom nas je nekoliko presenetil Preinfalk, ki se je kar na tihem razvil v zelo močnega igralca. Njegova igra je sicer na prvi pogled nekoliko suhoparna, toda če se bolj poglobimo, vidimo dostikrat, da ni prazna, ampak da vsebuje večkrat celo zelo fine stvari. Z izpopolnitvijo tehnike si bo gotovo tudi on priboril mojstrski naslov. Soliden pozicijski igralec Matvejev je dosegel tretje mesto, kar se šahovskega uspeha tiče, ni ravno presenetil, zelo prijetno pa je vse iznenadil s svojim gentelmenstvom. Njegovo mirno ponašanje, če je žel uspeh ali neuspeh, je napravilo globok in lep vtis na vsakogar, kdor je imel priliko z njim občevati. Na častnem mestu se nahaja v veselje večine udeležencev turnirja in tudi drugih inž. Prek, ki pomeni za slovenski šah novo in važno pridobitev. Razvil se je v močnega igralca med študijem v Brnu in je na turnirju v Ljubljani nekaj časa celo resno ogrožal M. Vidmarja v boju za prvo mesto. Pozneje se je seveda pokazalo, da za borbo z močnimi igralci še ni dovolj utrjen. Gotovo se bo sčasoma razvil v igralca, od katerega smemo pričakovati še lepih uspehov. Peti je Sikošek, čigar igra je tipičen primer za mladega in nadarjenega amaterja. V Sikoškovih partijah vidimo dostikrat, da so nekateri deli odigrani naravnost izvrstno, dočim pade v drugih delih partije njegova igra večkrat za cel razred. Z resnim treningom bo z lahkoto odpravil tudi te pomanjkljivosti. Šesto mesto si je priboril C. Vidmar, ki je v finalnem turnirju bistveno posegel v potek dogodkov. S svojo borbenostjo je dosegel lep uspeh, posebno še če se pomisli, da so imeli vsi ostali igralci veliko prednost v boljšem poznanju otvoritev. Če bo uspelo C. Vidmarju zamašiti še te luknje, bo eden prvih igralcev v Ljubljani. Mnogo več je obetal belgrajski prvak Savič, ki je dosegel sedmo mesto. Je zelo nadarjen igralec, ki se bo z nekoliko več resnosti lahko razvil v prvovrstnega turnirskega igralca. Osmo mesto je dosegel v finalnem turnirju najmlajši udeleženec Šiška. Pokazal je, da ima smisel za šah in s pametno vzgojo bo v par letih gotovo dosegel mojstrsko moč.

Turnir je v splošnem uspel zelo dobro in pripravljalni odbor za slovensko šahovsko zvezo je z izvedbo te dovolj težavne prireditve napravil slovenskemu in jugoslovanskemu šahu veliko uslugo. Trud gotovo ni bil zastonj. Pričakovati je, da se bodo iz pobud, ki jih je dal ta turnir šahistom in nešahistom, v najkrajše mčasu pokazati še večji uspehi.

	Število točk iz predturnirja	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Vsota točk	Mesto
1. Sikošek	7½	×	0	1	1	2	1	0	1	13½	V.
2. Ing Prek	6	2	×	1	0	2	0	2	1	14	IV.
3. Šiška	6	1	1	×	2	0	0	0	0	10	VIII.
4. Matvejev	6½	1	2	0	×	2	1	1	1	14½	III.
5. Savič	7	0	0	2	0	×	1	1	0	11	VII.
6. Preinfalk	7	1	2	2	1	1	×	2	0	16	II.
7. Vidmar C.	5½	2	0	2	1	1	0	×	1	12½	VI.
8. Vidmar M.	8	1	1	2	1	2	2	1	×	18	I.

Romantični general

Ko je krogla albanskih vstašev zadela generala Leona de Gjilardija, se je pretrgala nit zares pustolovskega življenja. General je bil jugoslovanske in laške krvi, znal je govoriti po italijansko in srbsko in se je nagnil zdaj na laško zdaj na srbsko stran, kakor mu je pač bolje kazalo glede na Albanijo. —

Ko je imel 30 let, je leta 1912 prvikrat prestopil kot avstrijski častnik tla te čudovite, krvi in maščevanja in zverižene politike polne dežele. V Albaniji pa je bil Gjilardi ko riba v vodi: zavedal se je, da je to ona dežela, ki je o njej že davno sanjal: da se bo tu moči izživeti po mili volji divje romantike in da bo pustolovščin, ki so ga zmeraj mikale, oberoč odveč.

Leon de Gjilardi je najprej pripravljal pot proslulemu nemškemu knezu Wiedu, le da je Gjilardi delj časa obstal v Albaniji ko vlada »mbreta« Wieda. Ko je »mbret« odšel iz Albanije, se je Gjilardi zavzemal za avstrijsko politiko v Albaniji in je med svetovno vojno zbiral prostovoljce zoper Italijane. Pri tem je zadel na mladega Ahmeda Zoguja, ki je tudi vodil Albance, in na Dunaju so se pritoževali, da noče niti Gjilardi niti Zogu s svojega stolčka.

Ko se je svetovna vojna končala, se je Gjilardi najprej nagnil na laško, nato pa na jugoslovansko stran, ki je bil v svoji bujni domišljiji ves zavzet zanjo. Nato je dobil predsedniško mesto Albanije Ahmed Zogu, njegov bivši protivnik, a Leon de Gjilardi je postal nadzornik skupne albanske armade.

Novi predsednik Ahmed Zogu je živel le v svoji albanski domačiji, živahni Gjilardi pa se je vsak dan sestajal z »evropskimi« krogi in je, seveda, tudi kaj političnega ukrenil. Življenje v Tirani, orijentalski vasi s 30.000 prebivalci, je kajpak neskončno dolgočasen kraj za diplomate in njih gospe, ki so prišli tjakaj iz glavnih evropskih mest. Tedaj so si povsod zaželeli in čislali Leona de Gjilardija, ki je znal tako prikupno, zabavno, živahno pripovedovati in celo citirati sonete Danteja ali dela francoskih, nemških književnikov! Nihče ni znal tako kot on govoriti o junaštvih in se ponašati s tem, da je osemnajstkrat »potolkel« Italijane, devetkrat pa Srbe in da je dal obglaviti, bičati, obesiti 2000 sovražnikov! Vendar se Gjilardi ni bahal le sam s seboj, marveč je znal tudi tako proslavljati Ahmeda Zoguja, da sta bila v njegovih besedah Mussolini in Kemal ko nič spričo njega. Kadar so prišli v deželo inozemski inženjerji, jim je opisoval Albanijo s takimi ognjevitimi podatki in na dolgo in široko je razkladal, koliko neodkritih zakladov je skritih v samotnih albanskih gorah. Seveda so pravili, da se Gjilardi laže, vendar so ljubili njegovo družbo. Kadar ga je omamila rujna laška vinska kapljica, je s krasnim glasom prepeval pesmi, ki si jih je sam sproti izmišljal. Njegovo daljno, divje hrepenenje se je zrcalilo v teh pesmih.

Ko se je zibala albanska politika med vplivom lire in dinarja, se je Gjilardi nagibal k dinarju. A njegov trud je kaj malo zalegel in ko so Italijani kolikor toliko dobili vplivno moč v Albaniji, je sprevidel konec svoje poti in se je hotel izmekniti iz Albanije. Pa so ga na meji prijeli in razsodili, da je bil obsojen na smrt, češ, da je kraljev izdajalec.

Vsi krogi so se zavzeli za Gjilardija in Ahmed Zogu ga je pomilostil in mu vse odpustil. Za zdaj je bil Gjilardi rešen sramotne smrti.

Gjilardi se je spet posvetil vojaškim brigam Albanije. Napredoval je za generala in bil adjutant in najvplivnejši svetovalec kralja. V zadnjem času je postal molčeč, nič več ni zabaval družbe, bolj in bolj skrivnostno se je vedel... Ali pa je mogel umreti bolj častno ko tako, da je prestregel puškino kroglo, ki je bila namenjena njegovemu kralju?

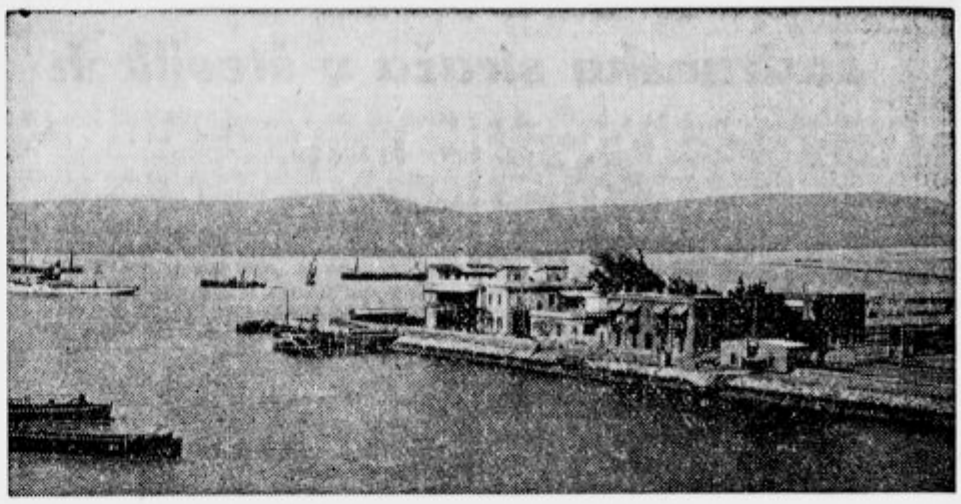

Suez ob sueškem prekopu, kjer so Angleži na straži s ključem za vrata v svet.

Zgodovina kratic

Dandanes smo vajeni kratic, ki jih napravimo iz dolgih imen raznih oblasti in tvrdk. Kratice so zares uporabne, vendar jih je težko slišati in človek jih ni prav nič vesel, če količkaj čuti z jezikom, ko jih vidi napisane. Nápak pa je, če mislimo, da so nastale kratice šele v moderni dobi in sicer tiste vrste, ki lahko napravimo iz njih kako ime. Beseda »K a b a l i« n. pr., ki jo poznamo iz Schillerjeve drame (Kabali in ljubezen), je bila spočetka ime angleškega kabineta, ko je vladal Karel II. Beseda »Kabal« (C a b a l) je bila narejena iz začetnic imen ministrov tega kabineta, in sicer: Clifford, Ashley, Buckingham, Arlington in Landerdale. — Tudi ime slavnega italijanskega skladatelja, V e r d i (opera Trubadur!) je, so rekli tedaj — sestavljenka iz imena: Vitorio Emmanuele Re d'Italia. — Sovražniki velikega Korzičana, Napoleona, so rekli, da je v začetnicah imen vseh bratov Bonapartove družine tudi že zapisana usoda Napoleona. In sicer so bili bratje: Napoleon, Jožef, Hijeronim, Joahim in Ludovik; njih začetnice dajo besedo: N i h i l, to se pravi: n i č. Torej: oblast Napoleona bo razpadla v — nič To se je tudi resnično zgodilo...

»Kaj ničesar, ničesar mi nisi kupil za rojstni dan?«

»Nikar se ne jokaj! Saj veš, da v praznikih trgovine niso odprte!«

»Pa kakšen praznik je danes — saj vendar ni praznik!«

»Tvoj rojstni dan je zame praznik!«

Klub rdečih orhidej

Življenje kitajskih piratov

Kitajski roparji imajo več klubov. Klub Rdeče orhideje ima moderne pisarne, svoje tajnike, tipkarice, telefone in salone. Kitajske tajne družbe, ki jih je na Kitajskem na stotine, so dobro organizirane, vendar končajo vse prej ali slej tako, kakor zaslužijo. Klub »Rdeče modrih«, ki ga je ustanovil Sunjatsen, oče nove Kitajske, ima 40.000 članov in ima skoraj ves pridelek opija v rokah. Klub »Modrih kopriv«, ki je bolj znan z imenom človeških roparjev, je bolj znan in najbolj grozen. Če se posreči kak rop, tedaj nagovorijo člani »Modrih kopriv« ujetnika nekako takole: »Pišite svojemu vzvišenemu očetu, svojim bogatim sorodnikom, svojim mogočnim gospodarjem, da hočemo imeti dva — tri — štiri tisoč dolarjev. Če do določenega dne ne bomo prejeli dolarjev, bomo na žalost prisiljeni, da vaši plemeniti osebi odrežemo različne dele telesa, dokler ne bo vaša duša rešena zemskih spon in se bo preselila v grob.« A ti sirovi ljudje ne govorijo tako za šalo! Če ne dobijo zahtevane odkupnine, zares odrežejo žrtvi kak prst in ga pošljejo staršem v spodbudo. Če to ne zaleže, sledijo ušesa, spet en prst in še kaj drugega. Slednjič se starši podvizajo in pošljejo dolarje. A preden dospe denar, je jetnik tudi že mrtev.

Drugi klubi ne marajo teh človeških roparjev. Klub Rdeče orhideje, na primer, ne ropa ljudi, ne izsiljuje odkupnin, ampak se zanima za ladijske tovore in za denar potnikov. Klub ima 25.000 članov, raznih vohunov po bankah in telefonskih uradih, po pristaniščih in paroplovnih družbah in še 3000 džunk (čolnov). Njih »delovanje« se razteza po vsem južnokitajskem obrežju in je razdeljeno na več pokrajin, ki jih vodijo zanesljivi člani. Ti najamejo ljudi, ko zvedo za kak bogat plen. Člani prejemajo stalno plačo, ki ni baš velika, vendar večja ko ona vojakov; mimo tega prejemajo še posebne premije. A tisti, ki imajo džunk, morajo družbi plačevati letno najemnino, zato so pa zavarovani napram vsemu, kar bi jih moglo doleteti.

Člani kluba imajo posebne zaprisege. Takole zaprisežejo zvestobo: »Če bi izdal klub Rdeče orhideje, naj se mi glava spremeni v zmaja; če bi prodal njegovo tajnost, naj divje svinje raztrgajo moje telo in naj psi raznesejo moje kosti in kosti mojih prednikov na vse strani sveta.« Kitajec je trdno prepričan o resničnosti svoje prisege. Čeprav je ropar, slepar, morski razbojnik, vendar bi rajši prestal najhujše trpinčenje, si dal odrezati ude in prestati smrt, kakor da bi prelomil prisego, ki jo je izrekel na grob svojih prednikov.

(Tako natančni mi nismo s prisegami.)

Žive človeške plamenice

Mnenje o A b e s i n i j i se je na mah obrnilo: prej so se nam Abesinci smilili in vse časopisje (razen laškega) je pisalo o njih sočutno in prijazno in kakor da so brihtni, kulturni, vsaj — civilizirani ljudje — kristjani. Zdaj — čez noč — smo začeli to, toliko opisovano deželo gledati z drugimi očmi in: Abesinci so vse kaj drugega ko sočutja in usmiljenja vredni! (Kaj je neki res?) Oglašajo se pisci, ki so bili v Abesiniji in ki dajejo taka poročila, da se človeku lasje ježijo. Tak članek je v teh dneh izšel v nekem listu in pove:

»Abesinija je nesrečna dežela, ki jo vlada neka klika, ki se okorišča z najslabšimi lastnostmi Abesincev. Saj ni, da bi rekel, da so vsi ljudje ondi hudobni, leni in zahrbtni — čeprav jih je po izkušnjah — mnogo. Tudi v Abesiniji je nekaj delavnih in pridnih plemen. Ti se pa ne morejo prav nič upirati in se voljno vdajajo slehernemu opravilu. A majšina, ki je s spletkami prišla na vrh, prav dobro živi. Ta manjšina zatira pridne delavce (ko povsod!), jih pokvarja in jim odjema neznatne dohodke. Kaj sledi iz tega? Nekega dne završejo vsi ti svoje orodje in se začno kot roparji potepati. Na take ljudi se opira neguševa vlada. Iz takih ljudi je sestavljena cesarjeva garda.

Abesinija je na papirju razdeljena na dežele, ki jih vladajo »rasi«; resnično pa je neguš neomejeni in absolutni vladar. Male province morajo dajati hude davke in tudi — človeško blago. Ko je žetev, so po Abesiniji žaloigre brez primere. Z bičem naganjajo tlačane na delo. Kar pustijo kobilice, ki vsako leto uničijo skoraj vse, to vzamejo še rasi in neguš, ki vzamejo že vnaprej 30 odstotkov pridelkov. Nato pridejo vražasti svečeniki po bero. Slednjič se prikaže še poglavar okraja (okrajni načelnik) in nazadnje še policijski poveljnik. Ko so slednjič vsi ti ljudje nasičeni, ko so pustili abesinskemu kmetu samo razrito, pomendrano strnišče, pa pride še neguševo vojaštvo, ki koraka na kak bojni pohod v kako sovražno deželo — in vojaki odnesejo še poslednje ostanke. Takšna je resnica o Abesiniji.

Griaule, znani etnolog je pisal o tem, kako včasih v Abesiniji kar tako obsodijo koga na smrt. Saj ni, da bi pravili, kako je strašno trpinčenje ljudi, ki jih tudi žive sežigajo. Zdi se ti ko privid iz pekla. Najbolj strašno je pa to, kako pleše blazno ljudstvo okrog žive človeške plamenice.

Glede na sužnost je tako, da prav cvete v Abesiniji. Neskončno žalostna so poročila o tem poglavju iz dežele, ki životari še kar v srednjem veku in ki je brez vsakršne kulture in sočutja s človekom. Ali je torej res, da bi Italija Abesinijo — osvobodila?

»Strogo dijeto, ljubi moj, pa veliko železa!«

»Oh, gospod doktor, ko pa nimam niti enega zoba več!«

Z Osojskega jezera v stratosfero

Iz Innsbrucka poročajo, da se bo znani »stratosfernik« prof. P i c c a r d z O s o j s k e g a j e z e r a dvignil v nebo z velikanskim balonom, ki bo vseboval več ko 25.000 kubičnih metrov prostornine, torej šestkrat več kot njegov prvi balon. Do spomladi, ko se misli Piccard dvigniti, pa se bo okrog Osojskega jezera vadil v letanju in proučeval ozračje.

Tudi sport! Tekme skozi vreče in sode londonskih ognjegascev.

Tudi stoletnica

Čeprav so že leta 1800 prišla razna družinska oznanila v časopise, vendar je bila šele pred 100 leti, torej l. 1835, objavljena prva ženitna ponudba v časopisu. Oče ženitnih ponudb je neki nemški vitez Hailberg-Broich, čudak, ki je dejal o sebi, da je samotar, pa je l. 1835 dal tole čudovito ženitno ponudbo v časopis »Monakovski brzi sel«: »Po koledarju imam sicer 70 let, a kakor se počutim, jih imam šele 25. Tista, ki bi jo vzel za ženo, mora imeti 15 do 20 let. Imeti mora lepe lase, lepe zobe in lepe, majhne noge. Biti mora hči poštenih, pridnih staršev in njeno ime mora biti brez madeža. Zelo lepo se mora znati oblačiti v svilo in žamet in v nobeno drugo blago in ne sme biti okrašena z uhani, verižicami, s prstani in sličnimi traparijami. Tudi ne sme nositi copat, avbic, trakov, ponarejenih las in takih reči. Nikoli si ne sme dati delati obleke po najnovejši modi, ker ni bolj trapastega na svetu, kakor da slediš v vrsti za drugimi ženskami. Svoje obleke naj si da narediti po svojem okusu in jih naj nosi neglede na mnenje drugih modnih noric. Znati mora jezditi in voziti, ali se mora tega naučiti. Nikoli ne sme plesti, ker je ta igra s prsti le slepilo za njeno budalost. Le z glasbo se sme ukvarjati, če se zares izuri v njej, zakaj, sicer je ni moči poslušati in po več hišah tako dideldajanje le dolgočasi goste. V hiši bo neomejena vladarica in tudi služinčad bo imela le ona v roki. Tudi meni bo prijetno, da se bom ravnal po njenih pametnih nasvetih. Povsod bo morala iti z menoj — na potovanja in povsod, ker se mi zdi sramotno za moške, če sedijo vse večere v gostilni, žena se pa doma sama dolgočasi. — Vse, karkoli sem zgoraj označil z »mora«, ne pomeni podložnosti, marveč je le pogodba, sporazum in le v njeno dobro. Na dan poroke bo dobila 30.000 goldinarjev v zanesljivih vrednostnih papirjih. Vsako leto mora porabiti vse obresti zase, saj ni gršega ko skopuštvo. Plesati ne bo smela, ker nočem, da bi moja žena skakala okoli, kot bi ji malo manjkalo. Če ima kaj premoženja, ga ne maram priženiti; naj napravi z njim, kar hoče — kakor z obrestmi mojega poročnega darila. Obresti ne sme naložiti, da bi naraščalo bogastvo, saj ni nič bolj trapastega, ko za druge kopičiti denar. Da bi z vedro modrostjo užival radosti tega življenja, — to je moje geslo in moja življenjska modrost.« Gospod Halber-Broich je s to ženitno ponudbo pred 100 leti zares dobil ženo, ki je ustrezala vsem njegovim pogojem in mu obljubila, da bo izpolnjevala njegove zahteve. A že čez pol leta sta se ločila.

»Prav žal mi je, gospod, a zares se ne morem poročiti z vami, ker imate rdeče lase.«

»Pa vas lepo prosim, počakajte me še eno leto!«

»Zakaj pa? Saj bodo lasje isti!«

»Ne, ne, ker mi pravijo, da bom čez eno leto že plešast!«

Cesta v Addis Abebi s kolodvora v evropski del mesta.

Največji ptiči — noji — ko pokukajo v svet.

»Počemu si hočete spremeniti ime, gospod Požar?«

»Zato, ker — če telefoniram: **tukaj Požar!** — mi koj pošljejo ognjegasce v hišo!«

•

»Mama, ali osel vé, da je osel?«

»Mislim, da ne.«

»Ali je neumen!«

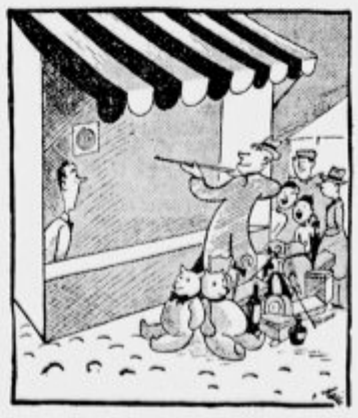

Prvi strelec iz trga: »Kaj naj še ustrelim?!«

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke z dne 22. avgusta kaže tele glavne postavke (vse v milj. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 15. avgust):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.267.1, zlato v inozemstvu 61.64 (—4.7), devize 40.0 (+21.2), valute 0.15 (—0.3), skupno podlaga 1.368.9 (+16.16), devize izven podlage 220.94 (—13.7), kovani denar 313.2 (+ 15.9), posojila menična 1.504.7 (+ 5.9), lombardna 262.76 (—0.04), skupno posojila 1.767.5 (+5.85), prejšnji predujmi državi 1.692.5 (+ 0.24), razna aktiva 430.14 (+4.06).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.507.7 (—10.17), drž. terjatve 18.3 (—12.9), žirovni računi 692.0 (40.56), razni računi 709.14 (+79.6), skupno obveznosti po vidu 1.349.4 (+26.1), obveznosti z rokom 238.2 (+1.1), razna pasiva 313.3 (+11.0).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5.857.1 (+ 16.0), skupna podlaga s primom 1.759.0 (+30.8), od tega samo zlato v blagajnah 1.628.2) (+02), skupno kritje 30.03 (29.75 prejšnji teden) %, od tega samo v zlatu 27.79 (27.87)%.

Naš devizni in zlati zaklad je narastel ta teden za 2.5 milj. Din. Med aktivi moramo omeniti še povečanje posojil, radi česar so posojila banke zopet prešla mejo poldruge milijarde. Drugače je med pasivi omeniti še zmanjšanje naložb na žiru radi izvoznih potreb, istočasno pa so se znatno povišali razni računi. Odstotek kritja se je nekoliko izboljšal.

Naše morje

Kdor želi imeti jasno sliko o lepotah in bogastvu našega Jadrana, naj prihiti od 5. do 16. septembra t. l. v Ljubljano, da vidi veliko pomorsko razstavo pod naslovom »Naš Jadran«. Oblastni odbor Jadranske straže in Ljubljanski velesejem že skoro leto dni delata na organizaciji te zelo zanimive in za gospodarski razvoj našega Jadrana važne razstave. Udeleženci kongresa Jadranske straže in obiskovalci ljubljanskega velesejma bodo imeli priložnost, da v kratkem času spoznajo ne samo delovanje naše velike organizacije Jadranske straže za propagando Jadrana, ampak da spoznajo tudi bogastvo Jadrana v vsakem pogledu. Naša hrabra vojna mornarica je posvetila vso svojo pozornost, da v velikem posebnem oddelku sodeluje z zanimivim materijalom, ki kaže obrambno delo na našem Jadranu. Vsak posetnik se bo mogel seznaniti z zgodovino, zemljepisom, meteorologijo, jamarstvom, z rastlinstvom in živalstvom, pestrostjo in slikovitostjo narodnih noš in običajev ter z razvitkom pomorskega prometa kakor tudi tujskega prometa na našem Jadranu. Posebne oddelke tvorijo umetnostna razstava »Naše morje«, gospodarski razvoj našega Jadrana ter raznovrstne žive morske ribe in druga bitja iz dna morja.

Obiskovalci imajo na železnicah polovično vožnjo, tako, da je tudi najširši javnosti omogočen ogled prireditve. Na odhodni železniški postaji je treba poleg celega voznega listka kupiti še rumeno železniško izkaznico za Din 5, ki potem v zvezi s potrdilom o obisku velesejma velja za brezplačen povratek.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijanski deficit raste. V juliju izkazujejo italijanske državne finance deficit v znesku 501 milj. lir. Od tega je 375 milj. stroškov za ekspedicijo v vzhodni Afriki, ki je doslej stala italijanske državne finance 1.350 milj. lir. Državni dolg je narastel do konca julija 1935 na 106.300 milijonov lir.

Brezposelnost v Italiji. Dne 31. julija je znašalo število nezaposlenih v Italiji 637.980 v primeri z 887.000 konec julija 1934.

Stanje zavoda »Banca d' Italia«. Stanje italijanske Narodne banke je bilo 10. avgusta v primeri s stanjem 31. julija naslednje: zlata rezerva 5.057 milij. lir (31. julija 5.257.6 milij. lir; devize in inozemski boni 362.2 (355.6) milij. Din, portefeille na Italijo 3.622.3 (3.528.3), predjemi 1.899.9 (1.918.7), denarni obtok 13.941.5 (13.856.2) milij. Din. Dolgovi na pokaz 367.6 (452.4), vloge 451 (477) milij. Din. Odtok zlata je očividen, povečal se je tudi denarni obtok.

*

Gradba proge Št. Janž—Sevnica. Oddelek za gradbo železnic v Belgradu razpisuje v Službenih novinah po odloku prometnega ministra prvo ofertalno licitacijo za zgradbo prve delnice proge Št. Janž—Sevnica od km 0 do 8.452 za dolnji ustroj in zgradbe. Licitacija bo 25. septembra ob 11 v omenjenem oddelku. Predračunska vrednost del znaša 17.816.700 Din. Kavcija znaša 850.000 Din, ponudbe pa morajo biti kolkovane z 2000 Din.

Nove poštne znamke. Prometni minister je odredil, da se bodo 6. septembra dale v promet nove poštne znamke s sliko Nj. Vel. kralja Petra II. Znamke so te-le vrednosti: 0.2, 0.50, 0.75, 1, 1.50, 1.75, 3, 3.50, 4, 10, 15, 20 in 30 Din. Zaenkrat bodo dane v promet samo znamke za 0.50, 0.75, 1.50, 1.75 in 3.50 Din, druge pa bodo dajali v promet postopoma. Dosedanje znamke z likom Nj. Vel. kralja Aleksandra ostanejo še v veljavi.

Konkurz. Okrožno sodišče v Ljubljani je razglasilo konkurz nad imovino Karla Žnidaršiča, trgovca z mešanim blagom na Bločicah pri Rakeku pošta Grahovo. Konkurzni sodnik Anton Kajfež, starešina sodišča v Ložu. Konkurzni upravitelj Viktor Poznik, javni notar v Ložu. Prvi zbor upnikov 5. septembra ob 9. Prijava terjatev do dne 1. oktobra. Ugotovitveni narok 10. oktobra ob 10 v Ložu. — Odpravljen je konkurz nad tvrdko Al. in M. Zorman, valjčni mlin v Studi pri Kamniku in trgovina z moko in deželnimi pridelki v Ljubljani, ker ni kritja za konkurzne stroške.

Razstava male obrti na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu od 5. do 16. septembra, ki jo priredi banovinski urad za pospeševanje obrti, bo nameščena na zunanji strani paviljona E. Tu bo razstavila naša mala obrt, ki ji je predvsem nuditi priložnost, da pridobi nova naročila in zaposlitve ter si tako opomore.

Razstava izdelkov iz volne angorskih kuncev na letošnji jesenski velesejmski prireditvi od 5. do 16. septembra bo pokazala obiskovalcem, kaj vse se da napraviti iz volne teh kuncev. Angorska volna uživa svetovni sloves radi svoje izredne kakovosti in uporabnosti. Žal je pri nas reja teh kuncev šele v razvoju. Razstava bo prva te vrste pri nas.

Konjunktura Sueškega prekopa. Po uradnih podatkih so znašali dohodki Sueškega prekopa 20. avgusta 2,630.000 fr., dne 21. pa 2,140.000 fr., medtem ko so znašali lansko leto dne 20. avgusta 1,530.000, 21. pa 1,520.000.

Borza

Dne 26. avgusta.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, Newyorka in Prage, dočim so popustili tečaji Berlina, Bruslja, Pariza in Trsta, narasla sta le London in Amsterdam.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling narastel v Ljubljani na 8.42—8.52, v Zagrebu je notiral 8.39—8.49, v Belgradu pa 8.3083—8.4083. Angleški funt je notiral v Zagrebu 234.575—236.175, v Belgradu pa 234.12—235.72. Grški boni v Zagrebu 33.40—34.10, v Belgradu 33.15—33.85. Španska pezeta v Zagrebu 5.475—5.575, v Belgradu 5.70 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2953.16—2967.75, Berlin 1752.06—1765.93, Bruselj 734.18—739.24, Curih 1424.22— 1431.29, London 216.26—218.32, Newyork 4320.73—4357.04, Pariz 288.5—289.94, Praga 180.91—182.02, Trst 356.81—359.90, Varšava 824.13—830.63.

Promet na zagrebški borzi brez kompenzacij je znašal 326.706 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.26, London 15.225, Newyork 306, Bruselj 51.60, Milan 25.10, Madrid 41.95, Amsterdam 207.375, Berlin 123.10, Dunaj 57.75, Stockholm 78.50, Oslo 76.50, Kopenhagen 68, Praga 12.71, Varšava 57.95, Atene 2.92, Carigrad 2.475, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.705, Buenos-Aires 0.825.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 80.25—80.75, agrarji 45.50—46.50, vojna škoda promptna 370—372, begl. obv. 65—66, 8% Bler. pos. 81—82, 7% Bler. pos. 72—72.75, 7% pos. DHB 74—77.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80.50—82, agrarji 46 den., vojna škoda promptna 370—372 (370), 8. 370—372, 9. 370—372 (370, 370.50), 12. 372 bl., begl. obv. 64—64.75, 8% Bler. pos. 81—81.25 (81, 81.50), 7% Bler. pos. 72.50—73.75 (72.5), 7% pos. DHB 75—80, 7% stab. pos. 80—83. — Delnice: Narodna banka 5800 den., Priv. agrarna banka 233—235, Trboveljska 95—105, Isis 40 bl., Osj. sladk. tov. 120 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 82—83, vojna škoda promptna 371.25—371.50 (371.50, 371), 10. (371.50) 11. (371.25), begl. obv. 66.50—67 (67, 65.50), 10. (67), 8% Bler. pos. 80.25—81.50, 7% Bler. pos. 72.25 den., 7% pos. DHB 75.25 den., 7% stab. pos. 80 den. (81.50). — Delnice: Narodna banka 5880 den.

Žitni trg

Položaj za pšenico je čvrst v Vojvodini, kjer je še razmeroma znatna kupčija. Prizad kupuje blago ter ga naklada v vlačilce. Privaljenega pa je za odkup zelo veliko blaga. Mlini so danes zvišali cene moki za 5 par pri kg. Koruza je nadalje čvrsta, ker je izvoz v Avstrijo in Italijo znaten. V naših krajih ni posebnih kupčij ter je pričakovati oživljenja kupčije šele prihodnji mesec.

Novi Sad. Rž bač. 110—112.50, ječmen bač. in srem. novi 64 kg 120—122.50, koruza bač. in srem. 92—93, ban. 89—90. Vse ostalo neizprem. Tendenca prijazna. Promet srednji.

Hmelj

Žalec, 26. avgusta. Radi vedno bolj neugodnega vremena hmeljarji hite z obiranjem še preostalih nasadov, da se še zadnji čas pridelek ne skvari v barvi. — Nakupovanje letošnjega pridelka se pri mirnem povpraševanju počasi nadaljuje po neizpremenjenih cenah. Računa se, da bo tekom tedna postala kupčija živahnejša.

Žalec, 26. avgusta. Danes je pričelo v tukajšnjem okolišu splošno obiranje hmelja. Ker se nabere povsod večinoma znatno manj, kakor se je pričakovalo, bo letina v Žalcu glede množine pridelka vsekakor zaostajala za lansko. — Kupčija se počasi razvija in je prišlo že tudi do nekaj pomembnejših zaključkov za letošnji pridelek po 30 do 32 Kč (54—58 Din) za kg; za najboljše izbrano blago se je plačalo že tudi nekaj več.

Dnevne vesti

— **Za izlet planincev v Dubrovnik** ob času kongresa Zveze planinskih društev je odhod udeležencev v soboto, dne 31. t. m. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4, najdalje do ponedeljka, dne 26. t. m. zvečer. V ponedeljek se bodo že sestavile skupine, ki uživajo 75 odst. popust pri voznih cenah na železnici. Skupine bodo šle preko Like odhod zjutraj, preko Like odhod zvečer in na Sušak. Izkaznice za znižano vozno ceno in vse podrobne informacije daje pisarna SPD v Ljubljani in vse podružnice SPD.

— **Redni vpis v Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani, Kongresni trg 2, II. nad.,** se vrši od 1. do 10. septembra 1935. Predvpis se vrši ves mesec avgust. V DTŠ se lahko vpiše vsakdo. Pri Dopisni trgovski šoli se naučite doma potom dopisovanja moderne jezike, kakor: nemščino, francoščino, italijanščino itd., dalje vse trgovske predmete, kakor: knjigovodstvo, dopisovanje, stenografijo, računstvo itd., dalje vse trgovske predmete, ki so potrebni za vodstvo zadrug. V svoji Dvoletni trgovski šoli pripravlja hkrati svoje učence za privatni izpit na Državni trgovski šoli. Začetek šolskega leta je 1. oktobra. Cene so znatno znižane. Prospekti in informacije brezplačno.

— **Opozorilo staršem in dijakom pri nakupu letošnjih šolskih knjig.** Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je znižala ceno nekaterim svojim šolskim knjigam za približno 25% do 50%, da omogoči prav vsakemu dijaku nakup nove knjige. Znano je namreč, da se plačujejo za stare, obrabljene šolske knjige na dijaškem semnju velikokrat previsoke cene, za katere boste dobili sedaj v Jugoslovanski knjigarni že nove knjige. Preskrbite si seznam teh v ceni znižanih knjig.

Znamke za Rdeči križ. Ministrstvo za promet je na podlagi zakona o društvu Rdečega križa odredilo, da se morajo v času od 15. oktobra do vključno 21. septembra t. l. lepiti na vsa navadna in priporočena pisma, dopisnice, razglednice, navadne in vrednostne pakete ter na telegrame v tuzemskem prometu obvezno posebne znamke »Rdečega križa« po 50 par. Ta taksa se plača pri predaji pošiljke sprejemni pošti poleg redne pristojbine. Ravno tako se plača ta taksa tudi za kupljene potniške karte v avtomobilskem poštnem prometu. Za ostale poštne pošiljke, kakor tudi za pošiljke, ki so po zakonu poštnine proste, se ta taksa ne plača. Za pošiljke v inozemstvo plačilo takse ni obvezno.

Šola je draga!

Pomoremo Vam z našimi nizkimi cenami otroških oblek

Din 60·—, 90·—, 110·—, 130·—, 150·—, 170·—.

TIVAR OBLEKE

za vse otroke!

Sport

Državno prvenstvo v rokoborbi

Maribor, 26. avgusta.

»Ponedeljski Slovenec« je že poročal, da so se vršile v nedeljo v Mariboru izbirne tekme v rokoborbi za lahko in bantam skupino. Tekmovanja se je udeležilo 9 klubov, in sicer iz Zagreba Sparta, Croatia in Makabi, iz Koprivnice Zrinjski, iz Sombora Delavski sportni klub, iz Sarajeva Hajduk, iz Ljubljane Ilirija, iz Maribora pa Sparta in Maraton. Priprave za tekme je prevzel in vodil SSK Maraton. Sodil je poleg domačih sodnikov Šapca in Kebrača glavni sodnik Vilko Richter iz Zagreba, glavni tajnik težkoatletske zveze. Prve izbirne tekme so se pričele ob 4 popoldne. O teh je že poročal »Ponedeljski Slovenec«.

Takoj za izbirnimi tekmami so se pričele tekme v semi finalu. V lahki skupini je zmagal De Lucca (Zrinjski, Koprivnica) proti Brankoviču (Croatia, Zagreb) po točkah. Srnko (Maraton, Maribor) proti Krambergerju (Sparta, Maribor) po točkah. Šestan (Zrinjski) proti Jazbinšku (Sparta, M.) s tušem v drugi minuti. Simič (Sombor) proti Uzelacu (Hajduk) po 13. minuti. Pongrac (Sparta, Zagreb) proti Koziču (Sparta, Maribor) po točkah. Poslek (Croatia) proti Verboštu (Maraton). Mrkus (Sparta, Zagreb) proti Bubanku (Croatia) s tušem. V bantam skupini je zmagal Anžel (Maraton) proti Ulsbergerju (Ilirija) po točkah. Šneberger (Sparta, Zagreb) proti Pirnatu (Sparta, Maribor) s tušem v 2. minuti. Toth (Sparta, Zagreb) proti Bergerju (Makabi) s tušem v 4. minuti, in Hopek (Zrinjski) proti Dolinšku (Maraton) s tušem v 3. minuti.

V finalu so zmagali: Branković (Croatia) proti Šestanu (Zrinjski) s tušem v 2. minuti. De Lucca (Zrinjski) proti Srnku (Maraton) po točkah. Simič (Sombor) proti Bubanku (Croatia) s tušem. Pongrac (Sparta, Zagreb) proti Posleku (Croatia) s tušem. Toth (Sparta, Zagreb) proti Anželu (Maraton) s tušem v 6. minuti. Šneberger (Croatia) proti Ulsbergerju (Ilirija) s tušem. Mrkus (Sparta, Zagreb) proti Brankoviču (Croatia). De Lucca (Zrinjski) proti Koziču (Sparta, Maribor) s tušem. Pongrac (Sparta, Zagreb) proti Simiču (Sombor), Šneberger (Croatia) proti Hopeku (Zrinjski) s tušem v 11. minuti. Mrkus (Sparta, Zagreb) proti Simiču (Sombor) s tušem v 6. minuti. Končni finalisti so bili tako: Pongrac (Sparta, Zagreb), De Lucca (Zrinjski), Toth (Sparta, Zagreb), Šneberger (Croatia) in Mrkus (Sparta, Zagreb). Med temi so zmagali: De Lucca proti Pongracu s tušem v 13. minuti, Toth proti Hopeku s tušem po 1. minuti, Toth proti Šnebergerju s tušem v 15. minuti, in De Lucca proti Mrkusu po točkah.

Državni prvaki so torej v bantam skupini: 1. Toth (Sparta, Zagreb), 2. Šneberger (Croatia), in 3. Hopek (Zrinjski). V lahki skupini pa so državni prvaki: 1. De Lucca (Zrinjski), 2. Mrkus (Sparta, Zagreb), in 3. Pongrac (Sparta, Zagreb). Posamezni klubi pa so se plasirali sledeče: Sparta, Zagreb 6; Zrinjski, Koprivnica 4, in Croatia, Zagreb 2. Prvaki so dobili posebne nagrade Jugoslovanskega olimpijskega odbora.

K tekmam samim moremo pripomniti sledeče: Prireditev je bila precej dobro obiskana. Tekme same so trajale od 4 popoldne pa vse do pol2 po polnoči, kar je prav gotovo za Maribor rekord. Sodniki, zlasti priljubljeni tajnik težkoatletske zveze iz Zagreba Vilko Richter, so sodili dobro in zato ni bilo nobenih pritožb ter je bila tako vsa prireditev na dostojni sportni višini.

Za posamezne klube moremo reči: Sparta, Zagreb: Dobro in ugodno je iznenadil Mrkus, ki se je plasiral na 2. mesto, četudi je še zelo mlad rokoborec. Pongrac je zadovoljil kakor vedno. Toth je bil zelo dobro razpoložen in je v finalu s tušem premagal svojega starega rivala Šnebergerja. — Croatia, Zagreb: Zelo dober in borben je bil mladi Bubanko, pa tudi Poslek, ki obečata, da bodeta v kratkem še zelo dobra rokoborca, manjka jima samo še rutina. Branković in Šneberger sta se borila malo nesrečno, tako je izgubil v finalu Šneberger radi nepazljivosti s tušem proti Tothu. — Maraton, Maribor: Izkazala sta se dobro Sernko v lahki in Anžel v bantam skupini. — Sparta, Maribor: Med drugimi sta bila dobra zlasti Kramberger in Kozič. — Zrinjski, Koprivnica: Ta klub ima v De Lucci zelo dobrega reprezentanta, ki se je na tem državnem prvenstvu plasiral na prvo mesto v lahki skupini. Ravno tako je bil zelo dober talentirani Hopek, ki je zavzel 3. mesto. — Hajduk, Sarajevo: Z velikim upanjem na zmago je prišel na tekme Uzelac, vendar se ni pokazal v najboljši luči, ker je po izgubljeni borbi proti Simiču odstopil od nadaljnjega tekmovanja. — Delavski sportni klub, Sombor: Simič se je pokazal kot zelo dober atlet, v semifinalu pa je zlastnim tušem povzročil, da je izpadel iz nadaljnjega tekmovanja. — Makabi- Zagreb: Četudi je Berger v bantam skupini zelo dober, pri teh tekmah ni imel sreče in je tako v semifinalu izpadel od nadaljnjih tekmovanj.

*

Tour de Roumanie

Bukarešt, 24. avgusta 1935.

Včeraj je prispela jugosl. ekipa v Bukarešt, da sodeluje na največji dirki Balkana, II. Tour de Romanie, 1725 km. Dirka je razdeljena v 11 etap, med katere so vrinjeni 4 dnevi počitki. Jutri je prva etapa od Bukarešte do Carasala, 170 km, start ob 7 zjutraj. Naša ekipa je dobila po priv. inicijativi šele v poslednjem momentu potrebna sredstva in je tako prišla semkaj šele včeraj zvečer. Našo ekipo sestavlja 5 Zagrebčanov: Davidović, Ljubič, Faninger, Grgac in Fihel in Ljubljančan Abulnar. Od ostalih držav sodelujejo: Francoska, Belgija, Bolgarska, Poljska, Romunska, Turska in Švica. V poslednjem momentu so se prijavili še Poljaki in se pričakuje njih prihod danes popoldne z avijonom. Darila dosežejo vrednost od ca. 250.000 Din. Vozači spijo v policijski kasarni in so prišli zelo slabi v Bukarešt. Danes imajo še posla s popravljanjem biciklov, nato pa se vrši plombiranje istih. Dirko organizira list »Tempes«, ki je naše vozače tudi sprejel na kolodvoru in posnel, tako da je bil že v večerni izdaji velik članek s sliko naših vozačev. Danes predpoldne so si naši dirkači že uredili kolesa, nato pa jih je velik avto odpeljal na sprehod v mesto. Favoriti za to dirko so Francozi. Lansko leto je zmagal Bolgar Marin Vikoloff kot poednec, pa tudi moštvo je bilo bolgarsko na prvem mestu; toda startali so lansko leto samo Bolgari in Romuni. Jutri sledé poročila o prvi etapi. Vsega skupaj starta okoli 120 vozačev.

Nogometno prvenstvo - BSK prvak

Nedeljsko tekmovanje za državno prvenstvo je prineslo že jasno sliko. BSK si je po težki borbi ponovno osvojil naslov državnega prvaka, kajti prehiteti ga ne more sedaj nihče več, četudi si Jugoslavija osvoji pri zadnjem srečanju obe možni točki. Kajti prevelika gol-diferenca ji tega ne dopušča. Drugi resen kandidat Gradjanski je z nedeljskim porazom izgubil vse nade na prvo mesto. Gradjanski se bo sicer že še prerinil naprej, toda usoda je za letos že zapečatena. Spodaj navajamo tabelo po nedeljskih tekmah, ki se bo še spremenila, izvzemši prvega in zadnjih dveh mest.

BSK	18	11	2	5	48:22	24
Jugoslavija	17	10	2	5	39:24	22
Concordia	17	7	7	3	27:19	21
Hašk	18	8	4	6	33:33	20
Hajduk	18	7	4	7	47:32	18
Gradjanski	16	8	2	6	26:28	18
Slavija (S)	18	8	1	9	26:34	15
BASK	16	5	3	8	38:43	13
Primorje	16	4	5	9	21:43	13
Slavija (O)	18	3	4	11	21:54	10

V globoki žalosti naznanjamo, da je po dolgi in mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, danes ob pol 12. uri, v 58. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal naš ljubljeni soprog, brat in stric, gospod

Pepi Ranzinger

posestnik in gostilničar, dolgoletni ključar župne cerkve, bivši občinski svetovalec, predsednik Vincencijeve konference, član načelstva »Ljudske hranilnice in posojilnice« itd.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 28. avgusta 1935 ob 5 popoldne.

Zagorje ob Savi, dne 26. avgusta 1935.

Frančiška, žena; Robert in Naci, brata — ter ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobe

Jelonoša

in dve jelonošinji, z letnimi spričevali — vešči nemškega jezika, se sprejmejo v hotelu »Orel« v Mariboru. (b)

Navijalke

za navijanje sukanca in svile na strojih, kakor tudi pletilke — se iščejo proti dnevni plači. Vprašanja na: Brača Hirschler, Zagreb, Gajeva ul. 3. (b)

Vajenci

Vajenca

v špecerijsko trgovino takoj sprejmem. Havelka, Ljubljana, Trnovski pristan 16. (v)

Pouk

Christofov zavod

znani enoletni trgovski tečaj, Ljubljana, Domobranska cesta štev. 15 vpisuje dnevno ves avgust in september. Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din. Pouk prične 1. oktobra. — Zahtevajte brezplačni prospekt. Toplo priporočamo! (u)

Mlada dekleta

sprejmem v izpopolnjevanje angleščine, nemščine, francoščine in gospodinjstva. Sport. Prospekti na razpolago. Posestvo Hallerstein, pošta Stari trg pri Rakeku. (u)

Za eksport

se išče financir ali kompanjon z večjo vsoto gotovine proti jamstvu. — Ponudbe upravi »Sl.« pod »Export« št. 10235. (d)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Dijaki

Dve visokošolki

ali dijakinji ali uradnici sprejmem v lepo, mirno sobo. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 10217. (D)

Berite »Slovenca« in oglašujte v njem!

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje

s kuhinjo oddam. Orlova ulica 7. (č)

Prazno sobo

s štedilnikom iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Priprosta in čista« št. 10317. (s)

Razno

Dva fanta

v starosti 1 in pol leta, ki sta brez staršev, odda občina Velenje za svoje ali pa proti mali odškodnini. Kdor bi želel vzeti fanta, naj se obrne na občino. (r)

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Vilo

enonadstropno, štiristanovanjsko, z lepo urejenim velikim vrtom, tik Tyrševe (Dunajske) ceste — prodam po ugodni ceni. Prevzamem delno tudi vloge dobrih denarnih zavodov. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10334. (p)

Obrt

Otomane

od 430 Din naprej in vse druge tapetniške izdelke po najnižjih cenah pri Dolničar v Št. Vidu nad Ljubljano (nasproti cerkve). (t)

Brivnica

vpeljana, v ljubljanski okolici, z inventarjem — ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10330. (t)

Glasba

Muzika

prodaja klavirje, harmonije, violine kitare strune in vse glasbilne potrebščine. — Popravlja in ugaša e vsa glasbila strokovnjaško in najceneje. **Izposojevalnica klavirjev**

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 4

Prodamo

Če avto svoj star prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjši inserat

Tvrdka

Stanko Florjančič

železnina, Sv. Petra cesta, pri Zmajskem mostu, **odprodaja iz skladišča razno kuhinjsko posodo, razno orodje, štedilnike, tehtnice itd., po najnižjih cenah** (vhod skozi dvorišče). — V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice ljubljanskih zavodov.

Staro železo

in vse druge kovine kupuje na drobno in vagone Fr. Stupica, zaloga vsakovrstne železnine, poljedelskih strojev, čebelarskih potrebščin, razstrelljiv itd., Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Trboveljski premog,

suha bukova drva, carbopakete in oglje prodaja Bartol Anton, Tyrševa 46. Telefon 35-40.

Za šolarje

dobre in cenene obleke si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (l)

Inserirajte v ‚Slovencu'!

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto ogliče, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

✚ Vsem sorodnikom in znancem javljamo žalostno vest, da je gospa

Helena Šuštaršič
roj. Rihtaršič
posestnica

previdena s tolažili svete vere, v 63. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojne bo v sredo, dne 28. avgusta ob pol devetih dopoldne na tukajšnje farno pokopališče.

Kranj, dne 26. avgusta 1935.

Žalujoči ostali.

Zahvala. Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob težki izgubi predragega soproga, gospoda

Filač Josipa
posestnika in izdelovatelja harmonik v Slovenjgradcu

in za poklonjene vence in cvetje, se tem potom vsem najvljudneje zahvaljujem. Posebej se zahvaljujem mestnemu županiku č. g. Jak. Sokliču za vodstvo pogreba in poslovilni nagovor, ter ostalim gg. duhovnikom, dalje slovenjgraškim pevcem in tovarniški godbi iz Guštanja za pretresljive žalostinke, gasilcem in vsem številnim prijateljem in znancem za vse češče spremstvo na njegovi zadnji poti. Blagopokojnika priporočam v molitev in blag spomin.

V Slovenjgradcu, 24. avgusta 1935.

Filač Marija, žalujoča soproga.

✚

Umrl je naš predsednik oziroma član načelstva, gospod

Josip Ranzinger
posestnik in gostilničar v Zagorju ob Savi.

Svojega prvega predsednika bo Vincencijeva konferenca in svojega odbornika bo Ljudska hranilnica in posojilnica ohranila v častnem spominu.

Zagorje ob Savi, dne 26. avgusta 1935.

Za Vincencijevo konferenco:
Dolinar Leopold,
podpredsednik.

Za Ljudsko hranilnico in posojilnico:
Prosenc Anton,
načelnik.

Tinčkove in Tončkove prigode

113.

Z dežja pod kap.

Kača, ki ima s sulico preboden vrat, kajpak ne more biti več živa, nego mrtva, čisto mrtva. Žirafa pa je bila zdajle v dokaj čudnem položaju: ostala je sicer živa, a bila je tako zamotana v grozansko dolgo telo mrtve kače, da se nikakor ni mogla izmotati iz njega. Kakor v zanko je bila ujeta v njem.

Toda že se ji je bližala rešitev v osebi gorile, ki je slednjič vendarle zaslišala kričanje naših treh junakov in prisopihala kakor burja na kraj nezgode. Zgrabila je s svojimi močnimi šapami kačo in jo začela vleči z uboge žirafe.

Rešena žirafa je gibkih nog stekla nazaj v džunglo, gorila pa je mrtvo kačo nekaj časa zmagoslavno vlačila naokoli. Hrbet orjaške kače je bil tako širok, da so Tinček, Tonček in Primožek lahko udobno sedli nanj. Še nikoli se niso tako imenitno vozili!

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

ČITAJTE IN ŠIRITE »SLOVENCA«

Usnjarske pomočnike

dobro izvežbane in marljive sprejme večja tovarna usnja. — Ponudbe z navedbo starosti in dosedanjega službovanja je poslati na upravo „Slovenca" pod značko „Kožar" št. 10.325.

Umrla nam je naša zlata soproga, mamica, stara mamica, teta, svakinja in tašča, gospa

Marija Pavčič roj. Petrovčič
soproga upokojenega činovnika

dne 25. t. m. po kratkem, mukepolnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb nepozabne bo v torek, dne 27. avgusta 1935 ob petih popoldne iz hiše žalosti Smoletova ulica št. 13 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Velenje, Maribor, Skoplje, dne 26. avgusta 1935.

Žalujoče rodbine **Pavčič, Ilovar, Laznik.**

Dolores Vieser

108

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

Uročena od njegovega pogleda okrene gospa obraz k njemu. — — Za tri srčne utripe se pogreznejo temne oči druge v druge. Gospa pobledi.

»Mati!«

Je to glasen, ubit klic.

Ustnice gospejine skušajo oblikovati besedo. Roke se ji dvignejo — hrepeneč? — odbijajoč?

Tedajci skoči Ivan k njej in jeclja zmeden od blaženosti:

»Mati! Vi! Vi! Vi!«

Stoji pred njo s plamenečimi očmi, rdeče pege mu stopijo na suha lica. Čez spačene ustnice se mu opotekajo pijane besede. Ona pa osupla sklene roke in si jih prižme na prsi.

»Gio — van —«

»Madame, kdo je ta otrok?« vpraša vitez. Ona zastrmi vanj. Vidi mu na gladkem obrazu rahel zasmeh. Roke se ji oklenejo krčevito polnega, belega vratu.

»Non lo conosco —,« izdavi iz sebe.

»Toda mati!«

Ona zakriči:

»Ne, ne poznam te! Grof, znorel je! Blazni! Pomagajte mi!«

Tesneje si ovije plašč in hoče mimo Ivana skočiti v sani. Dečko pa se je oklene in se privije k njej.

»Mati! Mati! Ne hodite spet od mene! Mati — v Beljaku! — Kaj nič več ne veste? — Jaz sem vendar Ivan!«

Gospa se mu izvije iz objema.

»Ne, ne! Ne poznam te!« ječi in si prižema pesti na lica, da ji bledijo in ji šminka stoji v neurejenih prižah po njih.

Grof potisne dečka s trdo roko vkraj. Gospa smukne v sani.

Zvončki zacingljajo.

Ivan stegne roke in obupno zaihti:

»Mati — oče so umrli! — Mati! — Mati! — — ah Bog — zdaj nimam prav nikogar več!«

Sani izginejo v snežnem metežu.

*

Ivanu omahnejo roke. Strmi v migetajočo belino, dokler se mu ne pomračijo oči.

»Ivan —,« reče Jurko obupano.

Ivana vrže nekaj kvišku. Preden ga more Jurko prestreči, Ivan se nemo zvrne v mehki sneg.

»Ivan!« zakliče rezko Jurko. Ves brezumen od straha zdirja k mestnim vratom, da bi poklical vratarja na pomoč.

Medtem se izloči od vrat v dvoriščnem ozidju vitka, bela postava. V rdečih čeveljčkih priteče mala vila in poklekne poleg Ivana. Ko zagleda kri v snegu, brezglasno zajoka.

Z nežnimi rokami si položi temno fantičevo glavo kakor na posteljico na kolena in mu zastre z razpuščenimi plavimi lasmi od bolečin spačni obraz, da ga ne morejo paliti mrzle snežinke.

Solze ji kapljejo nanj. S koncem širokih rokavov in z zlatimi kodri mu otira z obraza solze svojih oči in kri, ki mu počasi polzi iz ustnih kotov. Mraza niti ne čuti. Tako ji je, kakor da objema nekaj prav svetega, in v srce se ji zareže vroča rana.

»Ah, ljubi mali brat,« toži tiho in sklone globoko k njemu obrazek. »Življenje je tako težko! — Vzemi me sabo! K materi Mariji — — v lepa, presijajna nebesa!«

Polahko, polahko padajo snežinke na oba zapuščena otroka.

— — — — — — — — — — — — — —

Tam zad v Ovšju stanuje stara žena, Črnačeva Lina. Domuje sama z dvema smelima kozama v napol razpali bajtici in vzame sem in tja iz dobre volje kakšnega ubogega, na smrt bolnega človečka k sebi, ker se kaj dobro spozna na zdravilna zelišča.

Mlada Ložarica se odpravi nekega dne k tej stari ženi. Izvedela je, da je z Ivanom, ki se mu mora zahvaliti za vso svojo srečo, kaj slabo; morda bi ga ozdravila Črnačka.

Mlada mojsterica bi kaj rada vzela Ivana k sebi na svoj dom. Toda gospa tašča meni, da ne bi bilo dobro, ko vprav pričakujejo novorojenčka in bi pogled na bolnega fantiča utegnil škoditi mladi materi.

In tako gre mlada tja in prosi starko, da bi vzela Ivana k sebi in ga vendar za božjo voljo negovala in ozdravila.

— — — — — — — — — — — — — —

In je ven šel, in je šel po navadi na oljsko goro. Za njim pa so šli tudi učenci. Kadar je pa na mesto prišel, jim je rekel: Molite, da ne pridete v skušnjavo. In on se je odtegnil od njih za lučaj kamna; in je na kolena padel in molil, rekoč: Oče! ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi. Perkazal se mu je pa angelj z nebes, kteri ga je poterdil. In ko so ga smertne težave obšle, je delj molil. Njegov pot pa je bil, kakor kervave kaplje, tekoče na zemljo.

Ivan hlastno zapre knjigo, ki jo je našel med staro ropotijo na ispi, kakor bi se bal še naprej brati, kako so Gospoda Jezusa ujeli, mučili in umorili. Zdi v kotu na zaboju in strmi v podobo Zveličarjevo, ki ga gleda z očmi, do smrti žalostnimi.

Slovenska kuharica S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Klub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjigarna.